

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FED-
ERATION OF AMERICA
[Incorporated April 23, 1905]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN SAVAITRASTIS
"KOVA"
Iscina kas Pėtnyčia Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 23 d. 1905.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 12.

Philadelphia, Pa., 25 d. Kovo (March), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

[VAIRŲ STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Pirmutinis Bandymas.....	145
"	Socijalizmas ir reformos.....	145
Vincas	Dėlei L.S.S.D.P. laikraščio leidimo.....	146
Iš «Visuomenės»	Vėl prabilo.....	147
" «Aušrinės»	Mokslėivija ir visuomenės darbas.....	148
Straus	Iškilmės diena kovotojų už laisvę 1 gegužės.....	149

SAJUNGOS REIKALAI.

Sekretoriaus pranešimai.....	150
Pil. Kom. Tarimas No. 12.....	150
Pil. Kom. Tarimas No. 11.....	151
V-tojo L.S.S. rajono atyčiai.....	151
" " " draugams.....	151

KRITIKĄ ir POLEMIKĄ.

P. Silmutis	Kuo gi tą pavadinti?.....	151
V. Paukštys	Tautos gelbėtojai.....	152
V. Ivonaitis	Teisybė lai ima viršų.....	152

BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.

J. B. S.	Pagunda.....	153
Strazdas	Oi tie ratai, tie rateliai.....	154
DARBININIKO KRONIKĄ	154
KORESPONDENCIJOS.	155
LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ	157

"KOVOS" AGENTAI.

J. RUDMINAS Kazuno Aptlekoj, Shenandoah, Pa	J. ZALANSKAS. 11 Charter, St. Elcter, N. H.
J. VISOCKIS 8139 Vincunas Road, Chicago, Ill	A.L. Reik. 374 High St. Wilkes Barre, Pa.
FR. GOLUBICKI Box 172, Melrose Park, Ill	A. KALASKY. Box 1306, Renton, Wash.
J. MATJOŠAITIS 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.	A. UNGURAITIS. 120 Grand, St. Brooklyn, N. Y.
G. A. PAPAUSKY & CO. 1112 S. Leavitt St., Chicago, Ill.	A. KAZEKEVIČIUS. P. O. BOX 60, Edwards Ind.
MATT SENKUS 46 Knox St., Lewiston, Me.	J. BINDOKAITIS. 71 Henry St. Rochester, N. Y.
A. M. RUKAS 72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.	M.K. ŽVINGILAS. 18 Foley st., Bristol, Conn
J. ŠUKIS 70 W. 25th St., Chicago, Ill.	ALEX. BASEVIČIUS 3019 Pulasky All., Pittsburg, Pa.
J. PETRIKYS 1514 Ross Ave., Scranton, Pa.	V. K. RAČKAUSKAS Scranton, Pa.
J. M. ŠIMKUS 4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.	P. GLAVECKAS 635 W. Lombard St., Baltimore,
A. A. REKLAITIS 234 Wayne St., Jersey City, N. J.	J. KALAKAUSKAS 55½ Green St., Worcester, Mass.
SIMON KARALIUS 342 Lenox St., Norwood, Mass.	J. J. VAITKVIČIUS 227 Chapel St., New Haven, Conn.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor	—:—	J. GRINIUS, Business Manager	
SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50
ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.		APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.	

"KOVOS" Spauštuvė spaudinam visokius spaudos darbus.

Spaudinam netik plakatus, tikičius ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji koki-nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu ant-rašu:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi gera sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, in-de da naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare.
Nedėliomis 9 iki 4 vak.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veselionoms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir teisingas tautietis. Prekes prielamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

Aušros Draugystės prelekcijos Chicagoje.

Trylikta prelekcija temoje Bažnyčia ir Valstybė Ispanijoje skai tys J Laukis 10 balandžio, 1910 m.

Keturiolikta prelekcija temoje, Moksliskai-Doriški pamokini-mai lytiškuose reikalius, skaitys dr. A K Rutkauskas, 17 balan.

Penkiolikta prelekcija temoje Muzejai, skaitys J P Varkala, 24 balandžio.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame, jog 1-mas Nr. «VISUOMENES» jau išėjo iš spaudos. Kurie norite pamatyti ir su «Visuomenės» turiniu susipažinti, kreipkitės į «Kovos» administraciją.

Prekė numerio 30c. Didumas 6 x 9 colių, storio su vir-šum 40 puslapių. Pinigus siųskite krasos ženkleliais.

«Kovos» Adm. 1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

DR. RICHTER'S "PAIN- EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančių niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su Pain Expeleru

Etanoma v. 3000 ap.
Hekose uz 25 fr 50c.

F. Ad. Richter & Co

215 PEARL ST.

NEW YORK

Tėmykit

ant Ankero

ženkle ap-

saugojimo.

GEORGE BELAWSKIS 1216 S. 2nd St. Philadelphia. LIETUVIŠKAS SALIUNAS

Lietuviški kvėpianti Cigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarnavimas, grynai lietuviška kalba.

Už apgarsinimus "Kovos" Administracija neatsako.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

"RANKPELNIS"

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. "RANKPELNIS" stovedamas ant darbininkų reikalų sargybos, rūpinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. "RANKPELNYJE" tilpsta apart žinių ir mokslinių straipsnių, apysakos, statistikos ir t. t. In šita skyrių rašo įžymesniejie Europos lietuvių rašėjai. "RANKPELNIO" kaina: metams 1d. 50c, pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

"Rankpelnis" Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaujamas numerio pažifirėti įdėkite stampą už 2c.

Kokias knygas turime skaityti?

Platinant naudingas—pamokinančias knygas, platinasi tarp žmonių apšvieta ir susipratimas, o tas yra pareiga kiekvieno L.S.S draugo. Knyga—tai vienintelis būdas darbininkui įgyt bent pradinį susipratimą apie gyvenimą ir draugijinius reikalus; knyga—tai geriausias draugas, kuri beperstolio, nenuilstančiai kalba be mažiausio pasipriešinimo tiems visiems, kurie tik nori ją skaityti; knyga—tai paklusniausias ir nuolankiausias mokytojas kiekvieno, kuris tik nori mokintis. Bet ant nelaimės da mūsų lietuviška liaudis turi begalo didelį patraukimą skaityt knygas be vertės—tamsinančias protą, kurių skaitymas nieko naudingo neatneša apart aptamsinimo, ir sugaišinimo daug brangaus laiko. Mūsų lietuviška liaudis da nenori skaityt mokslinių knygų: jiems daug smagiau skaityt apie nebūtas dvasias, apie pragarą, velnius ir daugelį kitokių nebūtų šmėklų. Tokias knygas beskaitant, jiems šurpuliai per kaulus eina, plaukai ant galvos atsistoja; sau ir savo šeimynai baimė įvaro, kad net labai tankiai naktį apsisapnavę, su baimė akį, iš patalo šoka. Bet vis gi tokios knygos mūsų diuomenei patinka, jie ir vėl jas su drebančiom rankom atsargiai ima ir skaito, idant vėl sau ir savo šeimynai baimę sukelti.

Gal būt, kad lietuviška liaudis skaito tokias pragaištingas dėlei nežinojimo kitų knygų. Todėl mes, norėdami, kad žmonės iš skaitymo knygų turėtų tikrai dvasišką naudą, kad iš jų galėtų patįs mokintis ir kitus mokint, patariame skaityt ir platinat knygas garsinamas «Kovoj» ir mūsų katalioge. Nes tos knygos yra parinktos ir pritaikintos tikrai darbo žmonių reikalams; iš jų galėsi te patyrt ir išmukt daug naudingų ir reikalingų pamokinių savo ir draugijos reikalams.

Kataliogus reikalaujantiems išsiunčiam dovanai!

Reikalaujami naudingų, pamokinančių knygų kreipkitės sekančiu antrašu:

«Kova», 1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

LAISKAMS POPIERIAI:

1 Žmonių Geradėjai	8 Raudona Vėliava
2 Kelioms dangų	9 Internacionalas
3 Susiprasim!	10 Kapitalistų Dievaiti
4 Ant barikadų	11 Tikėjimo palaikytojai
5 Marselietė	12 Dabartinės draugijos progėsas
6 Saulėi tekant	13 Kapitalas ir jo augintinis pona
7 Pirmoji Gegužė	14 Slandninė sistema ir jos auka.

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kūną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes paaukauju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė biznieriui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tēmija į medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio būdo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmiršo ar nenori žinoti, netēmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIUI!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesoriu, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už algą nebernaus. Mātant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašymą draugų daktarų ir žmonių, kuriuos išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbiną vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriškumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo sauzagystės ir iš to įgautų nesveikimų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų—nudegimo. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų; nepaisykite, kad kiti daktarai jums nepagelbėjo; aš kad apsimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsiauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištersiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biednus gydau dovanai!

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.

218 E. 14-th st., New York City.

Į ofisą ateinančius, priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų.
Šventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

PIRMUTINIS BANDYMAS.

TREIKAI Jungtinių Valstybių darbininkams nėra pirmiena, galima sakyti, tai senas išbandytas ir nepasekmingas iš priešasties geros kapitalizmo centralizacijos darbininkų kovos už geresnes buvio sąlygas ginklas, nes juo paprastai naudodavosi tik atskiros profesijonalinės grupos savarankiškai, nesiklausiant net toj pačioj pramonijos šakoj kitų esančių grupų, ar tos sutinka stoti talkon, ar ne. Tai svarbiausia priežastis, kodėl streikai Jungtinėse Valstybėse iki šiol darbininkams neatnešė naudos, ypač medžiagiškios.

Bet Visuotinas Streikas amerikiečiams nebuvo žinomu. Nesumeluosime sakant, jog tai yra pirmutinis bandymas stvertis už tokio darbininkų kovos budo, kaip yra visuotinas streikas, pirmiausiai tikroj savo reikšmėj apsiereiš kęs šiais metais Philadelphijoje.

Nors nežiurime į tą pirmutinį pabandymą su tuo persitkrinimu, kad visuotinas streikas Philadelphijos darbininkų yra tikrai pasekmingu, negalint jo vadinti tikrai visuotiniu, tačiau ir neoptimistas turi pripažinti, jog toks kovos budas yra, o ypač ateityje bus žymiai pasekmingesniu, negu iki šiol buvusieji unijų ekonominėj kovoj vartojami budai. Nenorime pasakyti jau, kad Philadelphijos darbininkų solidariskias išžengimas priešai Rapid Transit Co. korporaciją, kad apginti gatvekarių aptarnautojų uniją, būtų tikrai visuotiniu streiku, kuris išginkliuotų kapitalistus, bet yra tai pirmutinis tos rūšies darbininkų bandymas ginti savo klesos reikalus bendromis pajiegomis, o nors ir tame bandyme, ačių profesijonaliųjų sąjungų taktikai, padaryta ir daroma daug neatleistinų klaidų, ypač aiškiai pastebiamas noras geruoju susitaikyti su kapitalistais, remianties S. Gomperso taktika: broliško sugyvenimo darbininkų su kapitalistais, nepranašauja darbininkams to laimėjimo, kokio galima buvo laukti pirmose solidariskios darbininkų kovos prieš kapitalą dienose.

Nesiskubinant su tvirtumu, kokią rolę atlešia Philadelphijos darbininkų bendras išžengimas apgiuime darbininkų klesos teisių Amerikos darbininkų judėjime, tą netikėtina solidariską darbininkų išėjimą kovon, galime ir turime pripažinti už labai svarbų, nes jis beabejo perkeis iki šiol vortojamą profesijonaliųjų sąjungų kovos taktiką. Ir tas apsiereiskimas tuo išnašesnę turi reikšmę, kad matome, jog profesijonalinės sąjungos teises stvoja ginti net neorganizuoti darbininkai. Taigi Philadelphijos darbininkų masoje pastebim revoliucijinį upą. Rodosi, neturinti jokio klesinio susipratima neorganizuoti darbininkai, matydami kitus einančius kovon už savo teisių apginimą ir už pagerinimą savo sunkaus buvio, ir jie metė darbą — tą vienatinį gyvasties palaikymo budą — ir stvoja kovon. Nusigando priešas ir staiga persimainė savo užsispyrime, ypač, kad išgirdo, jog streikas ketina apimti visą valstybę. Pradėjo tartis su sąjungos vadovais. Tarybos tęsiasi diena iš dienos, likę be pragyvenimo išteklių darbininkai pradeda nusiminti, vieni laikosi, fabrikantams apskelbus lokautą, kiti grįžta darban, ketinusieji prisidėti prie philadelphiečių streiko, ačių kapitalistiškų laikraščių pasidarbavimui,

kad visą dalyką perstatyti kuojuočiausiai, pradeda netekti noro prie savo pirmesnio nusprendimo išpildymo. Iš to atžvilgio, ypatingai iš persisenėjusios profesijonaliųjų sąjungų sistemos ir siaurų pažiūrų unijų vadovų atžvilgių, galima spręsti, kad padaryti visuotinąjį streiką nenusisekė ir darbininkų kovos laimėjimas abejotinas.

Bet perijode Jungtinių Valstybių proletarijoto judėjimo Philadelphijos visuotinas streikas suteikia didelę moraliską naudą. Jis pajudina susnudusią revoliucijinę dvasią netik Pennsylvanijos, bet ir visos šalies darbininkuose, suteikdamas Amerikos darbininkiskam judėjimui papėdę, kokios tas judėjimas neturėjo nuo 1877—1886 metų. Tik butinai reikia mokėti ištraukti iš jo sau pavyzdžius ir pataikyti išekspluotuoti tą didį spēkos šaltinį, kokias susitvėrė darbininkų masose per daugelį metų, kad vesti minias į kovą, be kurios Amerikos proletarijatas ilgiau apsieiti negali.

Kad ilgiau proletarijatas nesiduos save vesti prie broliško sugyvenimo su kapitalu, tai neabejojant galima laukti.

Darbininkiskio iš susnudimo nubudimo galima buvo laukti krizui užstojus, nes toks nubudimas, tai neišvengtina krizio pasekmė. Laukė jo kiekviens, kas atydziau tėjų į ekonominių santikių išsivystymą ir matė darbininkų sunkų padėjimą, kuriame nuo kelicelkos metų randasi proletarijatas, bet negalima buvo tikėtis, kad taip veikiai neorganizuotas Amerikos proletarijatas supras solidariskumo svarbą. Bet kad suprato, tą šiandien užginčyti negalima, nors ir negalima pasakyti, jog suprato visas Amerikos proletarijatas.

Kas prisistebėjo patvėdiškai sauvėlei kapitalistų, kas matė ar girdėjo apie sauvėlę Philadelphia miesto valdžios ir policijos, kurios tarnaudamos gatvinio geležinkelio kompanijai mindžiojo ir šiandien da mindžioja Jungtinių Valstybių konsit tucjos piliečiams gvarantuojamas teises, kas prisistebėjo sauvėlei trustų ir matė tragišką begalę darbininkiskų organizacijų, kokios iki šiol egzistavo, tas turi persitikrinti, kad toliau tas negali buti.

Dabar tai atėjo laikas, kad kova apimtų visą Amerikos proletarijatą. Visos profesijonalinės organizacijos privalo stoti apginime teisių ir konstitucijos, o tą padaryti privalo tuoj, nežiurint vadovų sulaikinėjimo nuo kovos, nes tas tik sulaikinėjimas ir stengimasis užlaikyti draugiską su kapitalistas sugyvenimą, neleidžia ir Philadelphijos visuotino streiko pirmam bandymui likti su tikrai geroms pasekmėmis.

J. B. S.

SOCIJALIZMAS IR REFORMOS.

Atsibūvant šiais metais vasario mėnesyje mieste Nimec francūzų socialistų VII susivažiavimui smarkiai susirėmė dvi sriovi, gyvuojančios francūzų socialistų partijoje. Viena iš tų sriovių yra šalininkai sindikalizmo, neapkenčiantieji «purvosios politikos» ir parlamentarizmo, reformuojančio draugijos surėdymą, ir tikintieji į visuotinojo streiko stebūklingumą, kuris ketinas vienu savo užsikėsinimu panaikinti kapitalistiškąjį surėdymą ir įvykdyti sąsocializmą; propagandas svarbiausiu uždaviniu jie laiko agitaciją arba kūrystą prieš tokio streiko, visai pamiršdami praktiską darbininkų auklėjimą kasdieninėj kovoj. Priešingi jie mėnesinėms mokestims į sąjungų išdus ir tas da labiau silpnina veiksmą

IAI:

ona Vėlikas
nacionalna
inlietu Dievaidi
šimo palaikytojai
rūdas draugijos program
talas ir jo sąlygias poms
lininė sistema ir jos aila.

KTARAS

ian M. D.

lyk pas mane, ai ligyčiai
metų daktarę, tyrin
dicos mokslų ir gyduo
ikmę, kurios geriausia
mogama kua. Pabaigę
sitetą per 30 metų gy
Didžiamjam New York
S IR MOTERIS ir iš
greitai ir gerai.

metų atsidavę mokslui
avojan Parjūzje, Lon
Berline ir Peterburge,
imas naujaisias gyduo
dymui visokių ligų. Sa
š Europos daktarų bend
inko savo pirmėdian; ir
žkiečių sergančius vi
š ligomis, nes paaukau
o mokslų sergančiams.

atų, o sergančius ligy
rbininkui nė biziurim.

M MOKSLI

ja į medicinos mokslu pro
už tai kad užrašo gyduo
cinimal tokiems daktarams
nėtėjimui į mokslų, kad

ATOS IR GYVASTIES.

a negeros ir negali
dzia visokių ligų.

IUI GYDUOLIU!

itaikytos prie kiekvie
ydžian ir tuos, ką kil
galiau tave ligydyti, tai

es tai yra pasamdyti kon
o Inskituto šarimam, nei
profesorių. Žinok gerai,
int tokias neteisybes, kad
ktarų ir žmonių, kuriuos
gą sveikatai, apsigarimui.

TI

šny, kojų, pečių ir kūp
šalvos skausmą, širdis,
sunkaus kvėpavimo, pa
Greito supykimo, Dyspe
užagystės ir iš to įgaut
s ir nuo visokių užkre
OTERŲ: skausmingų ir
r visokių moteriškų ligų;
kad apsilmu tai ir ligy
kad iš karto pas mane
ai, tai paralyk lietuvi
kaip jauti nesveikumu
s pritaikysiu gyduo
it sveikata, be skirtimo
Biedrus gydu dornal

NN M. D.

ew York City,
valandai po pietų
diety.

sindikalistų. Kūrstymas prieš militarizmą ir prie visuotinio streiko, jų nuomonė, yra pakaktinai socialistams darbu.

Antra gi sriovė francūzų socialistų partijoje yra panaši į Austrijos social-demokratijos tipą; tai šalininkai socialistų veikimo visuose laukuose: taip politiškame, kaip ir ekonominiame, taigi pripažįsta geru už proletariato klesos išsiliuosavimą kovos įrankiu ir parlamentarizmą.

Dalyku, kuris tarp tų dviejų sriovių sukėlė smarkų ginčą susivažiavime buvo klausimas gana svarbus, kaip antai valstybinis apdraudimas darbininkų senatvės. Sindikalistai abelnai yra priešingi visokioms «reformoms», arba, kitais žodžiais sakant, darbininkų būvio laipsniškiems pagerinimams; taigi prieš tokį social-demokratiškos frakcijos įnešimą, reikalaujantį nuo valstybės ap rūpinimo pasenusių darbininkų gyvenimo, sindikalistai kritikodami užmėtinėjo, kad tai yra naujas būdas apiplėšinėjimo darbininkų, nes darbininkai turėtų mokėti tam-tikrus mokesčius į apdraudimo fondą, kaip tai yra Vokietijoje ir kaip tai proponuoja valdiškas sumanymas apdrausti darbininkų senatvę Austrijoje. Nurodė pavyzdžius iš Anglijos darbininkų gyvenimo, kur pasenusiems ar paliegusiems darbininkams būva mokamos pašelpos ne mokant darbininkams jokių mokesčių į tam-tikrus fondus.

Diskusija apie tą klausimą susivažiavime tęsėsi beveik per tris dienas.

Dramatiška scena persistatė, kuomet kalbėjo audėjų organizacijos vadovas Benard'as, senas marksistas, kuris smarkiai sukritikavo valdišką darbininkų senatvės apdraudimo sumanymą. Kuomet trunkėsi jis nuo tribunos (pagrindų) viens iš klausytojų drg. Benandel'is šūktelėjo: «Kur konkluzija! Ar pritari, kad mūsų atstovai parlamente balsuotų už ar prieš sumanymą?» Benard'as susilaukęs atsakė: «Noriu, idant mūsų atstovai parlamente balsuotų už įnešimą». Tas jo atsakymas iššaukė triukšmingą plojimą, kuris tęsėsi per keletą minučių.

Sindikalistus sukritikavo drg. Jaures, kuris išrodė, kad sumanymas, nors turi daug blogumų ir daug ko jame stoka, tačiau darbininkams yra įžymiai naudingi; demokratiškoj valstybės tvarkoj, jokiais užgirtas įstatymas negali būti suakmenėjusiu amžinai, atpenė viskas turi būti taisoma ir gerinama. Jaures nurodė Austrijos socialdemokratų atsinešimą linkui valdiško senatvės apdraudimo, kur, nors socialistai taipgi palaiko sumanymą už nega-nėtinai gerą, bet priėmė jį, sykiu, stengdamiesi išreikalauti pataisymų jo, kas jame yra negero. Anglijos gi senatvės apdraudimo įstatymai yra filantropiškais, bet kur darbininkas moka mokesčius ten jis nereikalauja maldauti išmaldos, vien reikalauja priklausančių jam teisių. Jaures toliau sakė: «Norime pakelti savo užmetimus priešais įstatymus, bet taipgi norime balsuoti už sumanymo priėmimą, kad įvykus tokiems įstatymams, ryt galėtume reikalauti būtinų pagerinimų ir už tat kovoti su ta spēka, kokią mums suteikia mūsų tikėjimas į mūsų idealą». Tie Jaureso žodžiai buvo patvirtinti ilgu karštu delnų plojimu.

Po trijų dienų debatų likosi priimtas 193 prieš 156 balsais suformuluotos atstovo Vallanto įnešimas, sulyg kurio socialistų atstovai parlamente turi kritikuoti valdiškąjį senatvės apdraudimo sumanymą ir statyti darbininkiškus reikalavimus, bet turi sumanymą priimti savo balsais ir paskleisti po visą šalį agitaciją, kad visuomenė reikalautų pataisymų, kokie yra reikalingi projektuojamamjam įstatyme linkui darbininkų senatvės apdraudimo.

Tokiū būdu paėmė viršų ta taktika, kurios laikosi socialdemokratija Austrijoje ir Vokietijoje.

J. B. S.

Kapitalistai savo pasielgimų negali išteisinti jokiais įstatais, kaip tik tuo, jog apiplėšimas kitų yra paprastu dalyku, kurį kapitalizmo sistema išvystė.

Delei L. S. D. P. Laikraščio.

Jau antri metai kaip mėš be laikraščio, jei neskaityti keturių mažiukų, silpnučių «Darbininkų Žodžio» numerių. Išspradžių da buvo viltis—tai tada, tai tada pasirodysias bent mėnesinis, bet ilgainiui sąlygos da pablogėjo ir daugelis jau visai nuleido rankas. Tikrai padėjimas nepavykiausias: vieni kalėjimuose sugrūsti be jokios naudos savo spēkas žudo, kiti išbėgiojo, kaip vištos, vanagų pajutusies; daugelis iš jų, kurie da taip neseniai tokiais karštais darbininkų reikalų apginėjais rodėsi, išstolo bėga dabar nuo menkiausio darbo; bijosi dagi to vardo, kuriuo neseniai taip puošėsi; bijosi susitikt su neseniai da buvusiais savo draugais, kad ko gero neatimtų nuo jų šiltų vietelių, nesuardytų ramaus šeimynos gyvenimo arba neišgąsdintų mėlynų akelių. Žinoma, laukt, kada jie pames kinkų drebėjimą, ir vėl pradės ką-nors veikti—tuščias darbas. Iš to tik vienas pamokinimas lieka: mokinties geriau atskirt pelus nuo grūdų; nėžiūrėt taip savo šalininkų skaisčiausios jų kokybės, jų vertės: kas iš tokių, kurie pirmutiniam pavojui veluvą pameta, išsižada savo idealų! Tokie ponai tiktai kenkia darbu, ir geriau nuo jų visai apsivalyti. Užtat kuotvirčiau reikia sujungt kitus, kad ir neskaitlinga dalis, ir imties už darbo. Teisybė, ne daug beliko laisvųjų draugų, kurie nesibijo drąsiai į akis pavojui žiūrėti, vienok ir netaip mažai, kad visiškai nieko nebegalėtų daryti. Blogiausia—tai, kad ir juos apatija ir nusiminimas apėmė, ir dėlto jie neįstengia padaryti dagi tą, kas ir jų spēkomis būtų galima padaryti. Pirmiausia manau čia apie laikraščio įkurimą, be kurio, be abejonės, negali būti jokio rimtesnio darbo. Tai taip aišku kiekvienam dirbusiam arba dirbančiam draugui, kad nė aiškinti nereikia. Klausimas tiktai kyla, koks tas laikraštis turi būti—legalinis ar nelegalinis. Kodėl būtinai reikalingas nelegalinis, jau buvo pamatuota Peterburgo lietuvių—socialdemokratų kuopos, ir aš prie to prisidedu, nors su kai-kurioms smulkmenoms nesutinku. Pridėsiu da, kad tiek rusai, tiek lenkai ir lietuviai socialdemokratai jau išrišo šį klausimą, ir nelegalinė jų spauda gyvuoja panašiai kaip prieš revoliuciją, nors toli da netaip išbuojus. Bet savo keliu jie anaipol neatsisako kiek galėdami ir legaline naudoties: leidžia knygas, tam tikrus rinkinius, mėnesinius žurnalus. Ir mėš negalime pasikakinti viena nelegaline: yra daug labai svarbių klausimų, kuriuos galime ir legalinėj spaudoj kelti, ir nuo to negalima atsakyti, ypatingai kuomet tokią krūvą savo raštų skleidžia į visas puses kunigai, pa-ikvietę sau į talką vakarykščius demokratius, kuomet mūsų ilgų metų darbas grąšina dilgėlėms apželti.

Visa tai labai gražu, rasi, pasakys man tūlas praktikas, bet, meldžiamasis, įvykdyk tai! Nieko neįvykdomo aš nematau čia, dagi dabar, tik reikia atsikratyt nuo tos apatijos, kuri yra dabar mūsų visus apėmusi. Nesakau, kad tuoj iškarto turime pradėti mėnesinį leisti: ne, kolei tvirčiau ant kojų neatsistosime, turime pasikakinti neperijodiniu. Jei da ikišiol nieko nėra padaryta sulyg nelegalinio laikraščio leidimo ir nieko nedaroma, pradžia galės padaryt užsieny išsiskleidę lietuviai—socialdemokratai. Jų yra ten dabar daugiau, negu kuriant, pavyzdžiui, «Darbininkų Balsą» 1907 metais, ir manding užsieny dabar gali būt daug geriau socialdemokratų laikraštis, negu 1901 m. ir dagi 1902 metais; taip pat ir skaitytojų, ir šelpėjų daug daugiau gali rasti. Tik darydami koki—nors šiame dalyke žingsni, užsieniai, būtinai turi susiorganizuot ir susiprast su partija arba bent tvirtesnėmis jos kuopomis, taip-pat ir su Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjunga. Legalinė spauda geriausiai pradėti nuo rinkinių, taip pat neperijodinių, bet įvairaus turinio, kad daugiau skaitytojų galėtų rasti. Kadangi pirmutinė parodė savo gyvavimą Peterburgo lietuvių socialdemokratų kuopa, tai jei neatsirastų kas kitas, rasi, ji ir galėtų užsiimti šituo darbu; bet ir vėl būtinai susipratus pirma su tam-tikra partijos įstaiga, kad paskui neišeitų bereikalingų nesusiipratimų,

N
kurie ti
pradėti
Tik būt
tai pam
pasibaig
prieangs
ims vir
vai, nes
bo, dra
P.
pervėlu
jus ir li
žadu ki
kys ir d
mi, ma

Lai
rių. Ši
dakcijon
«Ju
žengė pi
dėlto ne
daromi ž
jau ir ap
Taig
lengvas.
dė Lietu
būt praš
raščiui.

Seni
siant prol
pasirodė.
sa, gimda
sio prolet
kęs nebyl
Leisk
pačiam pe
me straips
«Stod
paaiškinti
Kas y
tas žino, je
istorijos bi
menės dar
kas ir suvi
palengvint
nės ir asme
pasisakėm
tizmo šalin
sivadine, n
—kraštutini
Dar 4—
slą įtekme i
lių sluogsn
nys, nuo pr
liamas eikšt
dar 1905 m.
siškių mūsų
tiniųjų vist
daug-kas ly

raščio.

jei neskaityti keturių nerių. Išpradžių da vent mėnesinis, bet il visai nuleido rankas imuose sugrūsti be jo kaip vištos, vana eniai tokiais karštais ėga dabar nuo men eseniai taip puošni; traugais, kad ko pmaus šeimynos gva ma, laukt, kada jo s veikti—tuščias dar kinties geriau atskirt skaisčiausias jų ko iam pavojų veluų ktai kenkia darbu, virčiau reikia sujungt arbo. Teisybė, ne ršiai į akis pavojai ieko nebegalėtų da usiminimas apėmė, jų spėkoms būtų laikraščio įkurima, io darbo. Tai taip traugni, kad nė aiš s laikraštis turi bū kalingas nelegalinis, įjaldemokratų kuo s smulkmenoms ne tai ir lietuviai so legalinė jų spanda li da netaip išbujo c galėdami ir lega kinius, mėnesinius elegaline: yra daug nėj spaudoj kelti, ir tokią krūvą savo sau į talką vaka arbas grąšina dil-

s praktikas, bet, aš nematau čia, t, kuri yra dabar urime pradėti mė sime, turime pa a padaryta sulyg pradžia galės pa kkratai. Jų yra arbininkų Balaš ang geriau soci 2 metais; taip pat Tik darydami turi susiorgani s jos kuopomis, unga. Legalinė eperijodinių, bet rasti. Kadangi vių socialdemo ir galėtų užsli m a su tam-tikra nesusipratimų,

kurie tik ir kenkia darbu. Tais žingsniais taip pat galima būtų pradėti atlyginti tiems skaitytojams, kuriems kalta liko «Žarija». Tik būtinai reikia atsikratyti nuo slėgiančios mus apatijos, ir greitai pamatysime savo darbo vaisius. Juk anksčiau ar vėliau turi pasibaigti tas krizis, turi sumažėti darbininkų bedarbė; tuo tarpu priaus ir jaunoji karta, senieji iš kalėjimų išeis—ir darbas vėl ims virte virti. Tik dabar nereikia duot per daug apželti savo dirvai, nes paskui daug bereikalingo darbo prisidės. Dėlto prie darbo, draugai! Šalin apatija!

P.S. Galbūt jau šitas sumanymas įvykdytas, ir mano balsas pervėlus? Tuomet man lieka tik širdingai pasveikinti jo įkūnytą ir linkėti kuogeriausios kloties. Iš savo pusės aš, žinoma, prižadū kiek galėdamas prisidėti prie to darbo; tą—pat, žinoma pasakys ir daugelis kitų draugų—kalinių, bet mes savo padėjime būdami, mažai ką galime».

Vincas.

Laiškas rašytas 15,X'09, kalinio Vinco vienam iš L.S.D.P. narių. Šis draugas, perduodamas per sau ištikimą ypatą «Kovos» redakcijon linkui L.S.D.P. laikraščio leidimo rašo:

«Judėjimas Lietuvoje nuo pereito rudens turbūt nedaug nužengė pirmyn. Nėra da nė legalinio, nė nelegalinio laikraščio, dėlto nebus prošali ir dabar pagarsinus tą svarbų rašinį. Rods, daromi žingsniai prie išleidimo legalinio laikraščio «Visuomenė», jau ir apgarsinimus išėjo»...

Taigi matoma, kad yra veikiama, nors darbas ištikro, nėra lengvas. «Visuomenė» jau pasirodė. Beabejo ir tame daug trukdė Lietuvos inteligentijos nusiminimas ir apatija, kas veik galės būt prašalinta, pradėjus eiti bent legaliniam progresyviškam laikraščiui.

VEL PRABILO.

Seniai laukiamas Lietuvoje progresyviškas laikraštis užgimiant proletarijatiui, netekusiam balso «Žarijai» užgesus, galų gale pasirodė. Štai prieš mums pirmas numeris «Visuomenės». Tiesa, gimdamas sunkiose sąlygose, jis turi būti legalinis ir skaudžiausio proletarijato jausmo ir jam išreikšti nedaleistina, bet visgi, likęs nebyliu Lietuvos proletarijatas vėl prabilo.

Leiskime tam sulauktamjam mūsų kulturiškų darbų draugui pačiam pasakyti apie savo siekius. Štai ką sako savo įžengtiniam straipsnyje, užvardintame «Mūsų Uždaviniai».

«Stodami į darbą, turime bent kiek jau dabar skaitytojams paaiškinti, kas esame ir ko norime.

Kas yra perskaitęs mūsų per laikraščius paleistąjį pranešimą, tas žino, jog žadame būti tos srovės išreiškėjais, ką atsiremama istorijos būtinumu, statosi sau uždaviniu padėti susiprasti visuomenės darbo sluogsniams, kurie valdymo vadžias įgavę į savo rankas ir suvisuominindami išdirbimo įrankius, ateityje turi netik palengvinti sau gyvenimą, bet ir įvykinti tikrai laisvus visuomenės ir asmens santykius darbo lygybės pamatais. Kitaip pasakius, pasisakėm kitose kalbose plačiai suprantamo visuomenės demokratizmo šalininkais. Aišku tat, jog nauju «Visuomenės» vardu pasivadine, nėsame dėlto svetimi nei mūsų visuomenei, nei nuosekliai—kraštutiniajai, kurį laika jau nutylusiai spaudoje srovei».

Dar 4—5 metai atgal, drąsiai galima sakyti, turėjome vyriausią įtekme į plačiausius veikiančiųjų Lietuvoje politikos susipratėlių sluogsnius. Dabar—e s a m e m a ž u o j e. Tai ne slepinys, nuo priešo akies gudriai apsaugotinas, šiojo gi klykaujant keliamas eikštėn, tai f a k t a s, kurį patįs turime pripažinti ir kas dar 1905 m. audrai neprasiidėjus, tūlų nuosekliai protaujančių mūsų laikui buvo pranašaujamas kaip neišvengtina dabartiniųjų visuomenės santykių pasekmė. Kovos karštyje, tiesa, daug—kas lyg—ir buvo užmiršęs visuomenę, augščiau savęs neilgam

tapašokant; nevienas jautėsi bent keletą istorijos tarpų peršokęs, o rasit ir dabar vienas—kitas, netolimosios praeities politikos romantika užsibūres, tebeklaidžioja savo vaidentuvėje prikeltosios dabarties tankumynuose, bet, rodos, juo greičiau blaiviai sutiksime su minėtuoju faktu, juo rimčiau ir pasekmingiau varysime toliau plačiųjų minių susipratimo darbą. Prirodyti šio fakto istorijos būtinumą dabarties ir artimosios ateities visuomenės santykiams turi būti pirmuoju «Visuomenės» uždaviniu.

Antruoju, surištuoju su pirmuoju mūsų laikraščio uždaviniu statome visuomeniniai—kultūrinio darbo aptarimą, koks ir kiek jisai galimas mūsų mažuomenei pakelti. Visuomenės ūpui nupuočius, veikimo sąlygoms pasunkus ir daugeliui šviesuolių į viską numojus ranka, kad ir apsilpo šitoksai darbas, vis dėlto jisai varomas, nors ir kitokiu būdu. Visuomenės demokratizmo veikėjai dažnai turi viešai rodyties kaipo atskiri, lyg—ir nieko tarp savęs bendro neturintieji asmenys, kultūros įstaigose nekartą veikia netiktai greta laikinių politikos—kultūrinių sąkeleivių bendru pirmievių vardu, bet jose dagi pakenčia (teisingiau patįs dažniausiai tebėra pakenčiami?) šiaip jau kovojančias prieš jos grupas. Tokie nusileidimai beabejo dažnai prileistini mūsų silpnose įiegose ir politikos sąlygose, nekartą tečiau suklaidindami netiktai plačiąją visuomenę, bet vieną—kitą ir arčiau dalykų stovintįjį, visokių «prietelių» savo malūnėliams lengvai yra išnaudojami».

Ačiū minėtosioms aplinkybėms mūsų viešajame gyvenime lyg—ir yra įvykusi jau mūsų pranešime pabrauktoji «pirmievių» ir «atgaleivių» dvėjybė. Jijė nekiek neatsako visuomenės gyvenime vis besididinančiam grūpinių reikalų skirstymuisi, vis labiau besigilinančiam klesų kovai. Kad—ir gaudama kartskartėmis nuo visuomenės demokratijos vieną—kitą smūgi, užėmusios šiame ar kitame klausime griežtai priešingą viešpataujančioms pas mus grūpoms stovį, šitoji dvėjybė tebėra pas mus kokiu—tai nelytėtinu fetišu. Tikresnieji grūpų siekiniai šioje užburtoje «dvėjybėje» nekartą randa neblogą uždangalą.

Laisvuose mūsų mažuomenės ginčiuose stengdamies išsidirbti nuoseklų visuomeniniai—kultūrinio darbavimosi būdą, turėsime aiškinti įvykstančias visuomenės ir politikos permainas; nežiūrėdami «dvėjybės» erškėčiuotųjų tradicijų—spirti ir neva artimas mums grūpas aiškiau sakyties. Keldami eikštėn visuomeninių grūpų veikimo pamatus, turėsime kartais ir patįs dasakyti, kas vienos ar kitos grūpos bus stengiamos nutylėti. Nesistatydami tikslu atsiskirti nuo laikinių politikos ar kultūros mūsų sąkeleivių neperšokamąją sieną, mes dėlto rūpšimės kiekviename svarbiame klausime pabriežti mūsų kad—ir nesutinkančią su jų pažūirą; apsvarstyti, kas leistina ir ko neleistina bendramjam darbu. Čionai gi prikeršim, jog nesurištieji jokios organizacijos disciplina, nemanome nei užbėgti politikos organizacijoms už akių, nei stoti joms skersai kelio. Aptardami nuoseklosios demokratijos visuomeniniai—kultūrinio darbavimosi pamatus, tikimės, tuo būsime naudingi ir josios politikos veikimą sutvarkant.

Be tų dviejų uždavinių, išaiškinimo dabartiniųjų visuomenės—politikos sąlygų ir visuomenės demokratijos, kaip mažuomenės, visuomeniniai—kultūrinio veikimo ribų ir būdų, statomės dar vienu tikslu—padėti mūsų skaitytojam pažinti kitų šalių visuomeniniai—demokratinį judėjimą, veikiančias jame sroves, šios pakraipos mokslo išvadas, laukiamas ir vienas—kitas savistas darbelis, kuris pritaikintų jį Lietuvos visuomenės praeities ar dabarties tyrinėjime.

Iš to, kas augščiau pasakyta, nesunku suprasti, jog mūsų laikraštį skiriame ypač inteligentijai. Tatai nekiek, žinoma, neprasi—lenkia su mūsų demokratiniais siekiniais ir, rodos, kaip—tik turi atsakyti visur pastebėtam reikalavimui—susispiesti išsiblaškiusiems šviesuoliams—profesijonalams ir šiaip jau kai—kurių mūsų seniau ėjusių laikraščių skaitytojams, laisvai aptarti visuomeninio veikimo pamatus ir mokslu bei praeities prityrimu atsirėmus, im-

ties veik jau pertaukto darbo—platinti klesinį susipratimą darbo miniose.

Laikraščio programos smulkiau neišdėstome, pasitenkindami augščiaui pabriežtųjų uždavinių nurodymu. Jųjų, taigi ir platesniosios ar siauresniosios programos įvykimas priklausys ne vien nuo redakcijos, bet ir nuo draugų parėmimo raštais ir patarmėmis. Taigi, vyručiai, laukiame!

Mokslaeivija ir visuomenės darbas.

Nueik ten, kur guli surinkti gyvi liudytojai mūsų atgijimo—krauja ir sąromis gausiai aplaistyti spaudos lapeliai ir perskleisk visus juos, kovoj gimusius!...

Nueik ten, kur bazužė samanota artojo—lietuvio, ir pasiklausyk jo pasakojimų iš neužmištinios, taip netolimos praeities Lietuvos kančių ir kovos.

Nueik ten, kur liudnai šlama—verkia kapų medeliai ir įsiklausyk į jų tylią bylą, įsižiūrėk į rasines sąsas, birančias nuo lapų, vėjo judinamų!...

Kapų medelių ošime išgirsi raudojimą dėl jaunų drąsuolių—kovotojų, kurie patįs besimokydami trėško kitus mokyti, kurie jaunutę gyvybę aukavo, kad tik savo mintis, savo karštus jausmus kitiems įskiepyti; išgirsi ilgą eilę jaunikaičių vardų, už Lietuvos liuosybę žuvusiųjų.

Lietuvio artojo pasakojimuose išgirsi, kaip pirmose kovojančios Lietuvos eilėse stovėjo jauniausieji jos sunųs, kokia neapykanta degė jų širdis į tautos neprietelių, kaip buvo jie kankinami netik priešų, su kuriais kovojo, bet ir savųjų, dėlei kurių kovojo.

Pageltusių, nuo ugnies išlikusių knygų ir laikraščių lapeliuose rasi karštus obalsius, kurie yt žaibai vasarinės aud audros elektrino plačias minias, patirsi, kad tie lapeliai jaunolių ranka parašyti, kad tuos obalsius jaunolių mintis pagimdė... Visur, kur tik atkreipsi akį, susidursi su jaunuomenės darbais, su jaunikaičių aukomis, nes... istorija lietuvystės atgijimo yra istorija jaunuomenės veikimo. Jų galvose atgijimo idėja gimė, jų lupomis buvo išreikšta, jų milžiniški darbai plačiai pasklido po Lietuvą ir tapo brangiausiu lietuvijų tautos obalsiu. Taip buvo nuo pat pradžios mūsų judėjimo iki balandžio 24—tos dienos 1904—tų metų pergalės.

Pasirodė «Draugas»—mokslaeivijos laikraštis, bet neilgai ėjo—ore jau audra jaučiama buvo. Jau traukė iš tolimų rytų juodi debesiai, jau laiks nuo laiko prabėgdavo per šalį vėselos verpetai...ir audra kilo, naikinančiai—gaivinančioji.

Nebuvo kampelio, kurio nepasiektų tautiškai—politiškojo judėjimo bangos. Reorganizuoti iš pat pamatų socialinę tvarką, iškovoti Lietuvai kuoplačiausią laisvę, suorganizuoti tautą—štai obalsiai, kurie, žaibu perėjo Lietuvą ir sujūdino liaudį. Jų įvykimui mobilizavom visas savo spēkas, kad ir jauniausias, kad ir silpniausias. Mokslaeivija paliko mokyklų suolus ir ėjo į sujūdusių eiles, neretai vadovavo joms...Buvo tai pirmas spēkų bandymas minių judėjime. Organizacijos ir sąmonės stoka užstojo energija ir jausmas ir bandymas pavyko. Sužadino jis tautišką sąmonę, pripratino prie politikinio gyvenimo, surišo Vilniaus Seime dvasiškai tautą, ir užbriezė ateities plėtojimos kelius.

Paskui gaivinančią audrą nutildė. Pamatiniai tikslai liko nepasiekti. Nusivilimas iššaukė apatiją. Visuotiną upo pakėlimą, į savo galę įsitikėjimą pakeitė atšalimas ir abejonė. Juodosios lyg šiol tylios prabilo ir keikti pradėjo tuos, kurie kraują už tėvynės liuosybę liejo, ir skelbė busią jų veikimas mūsų nelaimių versmė. Prieš ką lenkė neseniai savo galvas minios, tą dabar niekinti pradėjo. Bendri ryšiai suiro. Gyvenimas žymiai persimainė. Reikėjo suprasti upo atmainos, reikėjo įspėti nauji palinkimai. Reikėjo pradėti nauja daug rimtesnė kova ir kitais ginklais apsišarvuoti. Bet...energija išseko netik minių tarpe, bet ir vadovų. Į dvi dali jie skilo. Viena susiviliusi pesimizmu persisunkusi mirė visuomenėi. Kita liko kovos lauke, bet neskaitlinga, ji buvo sauja tik ir ji nuolat tirpo ir jos ribose nebuvo vienodo naujos gadynės supratimo. Vieni užuot, kad permainingus kovos ginklą, pačios kovos išžadėjo ir į dešiniųjų guolį traukė. Kiti atsiziūrėdami į netolimą praeitį negalėjo užmišti didžiū obalsių, sąmoningai mažimo vertę to, kas jau buvo iškovota, ir reikalavo atgaivinimo plataus minių judėjimo. Kiti dar pesimistiškiau žiūrėjo į dabartį, manė, kad reikia grįšti į priešrevoliucijinį laikatarpi ir slaptoji organizacija atgaivinti. Viena tik dalis atjautė, kad seni keliai jau netinka, kad kovoti reik, bet kovos budų jieškoti ne praeityj, bet dabartyj, kad didi obalsiai jau nesužadins minių, kad jos reikalauja rimto plėtojimo ir lavinimo, kad vieton revoliucijinės oganizacijos gyvenimas išstumia kulturiškai—ekonominę, kad reikia tik saugoti ir kuoplačiausiai naudoties tuomi, kas jau iškovota. Ant jos pečių krito sunki užduotis sulaukyti visuomeniško jausmo spin dulį, kol neišnyks pirmieji nusivilimo įspudžiai, kol vėl nepakils visuomenės upas. Ant jos pečių kirto sunkus darbas suprasti naujus gyvenimo—plėtojimos palinkimus, išaiškinti juos ir sutraukti po vėluva naujo visuomenės darbo atgaleigos išvaikytus, nusiminusius visuomenės darbininkus.

Visą tai rado savo atspindį ir mūsų mokslaeivijos gyvenime. Išpradžių didelis užsidedimas ir intensyvnis dalyvavimas bendrame judėjime. Paskui kraštutinis atšalimas. Mokslaeivija netik atsitraukė nuo visuomenės gyvenimo, bet galutinai nustojo tarpu savęs ryšių, net suirimai grąsina jos vidurinėms organizacijoms. Tik ačių atskirų energijai pavyko užlaikyti jas.

Bet jau pačiam indiferentizmo laikatarpyj gimsta atgijimo mintis.

Du metai atgal suskambėjo primas balsas,* šaukiantis Lietuvos mokslaeiviją prie naujo susivienijimo vardan lavinimos ir tolimesnio dalyvavimo Lietuvos judėjime, ir žymi dauguma sutiko jį prielankiai. Nebeužilgio susirinko mokslaeivių burs prabilusį balsą realizuoti** ir maskviečiai padavė apsvarstymui platų kulturinio mokslaeivijos darbavimosi užmanymą. Bet jis buvo beveik vienbalsiai atmetas. Atmetas ne dėl nesutikimo su pamatine mintimi: mokslaeivis lygiai su kitais privalo buti visuomenės darbininku—ji buvo pripažinta jau pačių konferavimo faktų, nieks nebandė jai prieštarauti. Atmetas, nes nevienodai buvo suprantamas

*) D—ječių konferencijos sumanymas IV, 08 m.

**) Mokslaeivių konferencija VIII 08 m.

darbas, kuriame norėta dalyvauti. Atmestas, nes ramus kultūros darbas rodėsi daugumai prasikaltimu prieš didį judėjimą, nes visuomenės judėjimą priprasta vertinti ne pagal jo vidurines esybes, tik pagal viršutinių***) apsišaukimų formų, nes smulkus kultūrinis judėjimas buvo dar daugumai sinonimu gyvenimo apmirimo, nes užmiršta, kad masinis judėjimas yra pasekmė nuoseklaus, smulkaus, ilgo ir iš viršutinės pusės nežymaus kultūros darbo.

Pasikalbėjimas užsibaigė nieko konkretinio (be susiviniavimo su «Ž» nenutaręs, tik konstatavęs dvi sriovi sąmoningos mokslaeivijos tarpe: mažuma su obalsiu—lavinkimės ir kitus lavinkim smulkaus kultūros darbo keliu—ir dauguma su miglotais atsižiurėjimais į netolimą praeitį, su plačiais ir karštais norais, bet be supratimo gyvenimo momento.

Už jų pečių stovėjo mokslaeivijos masa dar indifirentinė. Iš užu jos irėjo kova tarp daugumos ir mažumos.

Mažuma nenusiminė ir varė pradėtąjį darbą. Kaip konferencijos atbalsiai pasirodo platus pranešimas pažiūrų į visus klausimus mokslaeiviją paliečiančius†). Pranešimas sujudina mokslaeiviją iššaukia karštus ginčus, bet... pasilieka tik žodžiu, galbut dėl savo platumo. Vis dėlto jura jau išjudinta.

Maskvoje kyla mintis susaukti naują konferenciją išrišimui tų pačių ir naujų klausimų. Sumanymą vieni atmeta, kiti pripažįsta, dauguma tyli. Tarp konferenciją pripažinusių M—iečiai paduoda smanyką leisti mokslaeivijai pavestą laikraštį ir prašo įstatyti šį klausimą konferencijos dienos tvarkon. Bet konferencija nevyksta. Tik Šiaulių gegužinėį įtaso mokslaeivių pasikalbėjimą. Svarstomas vienas klausimas mokslaeivijos laikraščio leidimas. Ilgai eina ginčiai, galų gale laikraščio idėja buvo pripažinta.

Mažuma tapo dauguma, ir keliems mėnesiams praslinkus jau sutraukė beveik visą mūsų mokslaeiviją.

Mažuma nuveikė, nes ji buvo gyvenimo palinkimo išreiškėja, nes ji nuolat krutejo, nuolat stengėsi atrasti konkretinį pamatą, tuo tarpu dauguma veikė atitrauktinėmis formulomis, nuolatiniu kartojimu «kadangi».

Žingsnis po žingsnio ejom pėdomis mūsų mokslaeivijos gyvenimo ir darbų ir visur nuo pat pardžios mūsų atgijimo iki šiandien matėm visą žymę. Mūsų jaunuomenė širdyse visad rausė visuomeniškas jausmas ir tik jo apsišaukimo jėga buvo įvairi—(tai kilo, tai silpo, tai vėl kilo). Mūsų visuomenė visad jautė savo priedermes sulyg Lietuvos, visad veikliai dalyvavo jos gyvenime ir daug, daug prisidėjo prie jos plėtojimosi.

Galim drąsiai tarti.—Lietuvos mokslaeivija turi savo tradiciją. Garbė buti jos eilėse. Priedermė —remti tą tradiciją, kurią davė mums mūsų pranokėjai.

(Iš «L. Ž.» priedo «Aužrinė»).

St. Š.

***) Viršutinis (Vniešnij).

†) Žiurek „Vilniaus Žiniose“ Lapkričio 11, 12 ir 13 d. 1998 metų.

Amerikos bankieriai stebisi, kad kaskart mažiau žmonių savo pinigus deda į bankas; jie užmiršta, jog tuos pinigus išplėšę kapitalistai savo vardu sudeda į bankas.

Iškilmės diena kovotoju už laisvę: PIRMOJ GEGUŽES.

Dvidešimts antri metai sukanka darbininkų šventės 1-mos gegužės. Idėja pirmos gegužės, užgimė viduryje šiaurinės Amerikos, proletarijatiškoj darbininkų klesoj 1886 metais, su-ziorganizavus proletarui ant naudos darbininkų, 8 val. dienos darbo.

Pirmą gegužės 1886 m., buvo suorganizavus šiaurinės Amerikos visuotina darbininkiška organizaciją, su demonstracijomis ir dideli vieši susirinkimai nutarė 8 val. darbo dienos, o 16 val. ant savo naudos darbininkų luomai, arba taip: 8 val. dirbti kapitalistams, 8 val. mokslą, kiek išgalima, eiti, o likusios 8 miegoti (silsėtis).

Visuotinas streikas—pamatiniai reikalavimai ir daugelis katgoriškų reikalavimų, kapitalistus nugandino. Bet Amerikos darbininkams nusidavė išgauti 8 valandas darbo dieną. (Čia neminėsiu kas dirba 8 val., nes manau, jog visiems žinoma). 1888 m. Pirmoji Gegužės, Darbininkų diena, su demonstracijomis ant naudos organizacijos 8 val. darbo, buvo priimta kongrese Amerikos Darbo Federacijos.

Paryžiaus tarptautiškam socialistų kongrese patvirtinta, jog darbininkai visos pasaulės turi švęsti pirmąją gegužės dieną. 1890 m. ir organizuotoms tarptautiškoms pajiegomis surengė dideles demonstracijas ir parodė visom valstijoms ir valdonams, jog įvedama į gyvenimą 8 val. darbininkų darbo dieną ir išpildymą kitų Paryžiaus kongreso nutarimų.

Rezoliucija kongreso buvo priimta visų vienbaliai: visi atstovai priėmė tą įvedamą šventę, ir šiandien turi visi darbininkai švęsti su noru ir prisirengimu prie viešų apvaikščiojimų arba prakalbų apie naudą tos dienos, kaip ir naudą iš tokio praletarijato veikimo.

Plačioji darbininkų klesos masa priėmė ir buvo laukiamą su dideliu entuziazmu apvaikščiojimų.

Išgirdę arba pamatę kapitalistai nusigando 1—mos gegužės šventės, ypač Germanijoje (Vokietijoje), kur sukilo dideli klausimai ir protestai prieš socialistus, bet nepagelbėjo nieko: rinkimuose Reistagan gavo social—demokratai 1½ milijono balsų.

Teisybė social—demokratų partija pasirėmė ant darbininkų, aiškino, jog rezoliucija Paryžiaus kongreso visai nereikalinga, kad stabdyti darbą 1—mą gegužės ir taip esant sunkioms ekonomiškoms sąlygoms. Mat nuotrotos dėl kapitalistų; nėra ką ir manyt apie išlikimą iš darbo.

Didesnė pusė Vokietijos darbininkų nuėjo dirbti 1—mą gegužės, o mažuma šventė ir nedirbo. Ukininkai taipgi pradėjo prisieinti, kur ir vėl jau nauja šventė įsteigta. Hamburgo visi darbininkai šventė ir nedirbo.

Nuo to laiko 1—ma gegužės šventė išsiplėtojo po visą Vokietiją gana aiškiai: geriausiai ją švenčia Hamburgo darbininkai; jie daugiausia darbavosi įgyvendinimui tos šventės 1—mos geg. 1890 m.

Šiandien viso pasaulio darbininkai švenčia pirmąją gegužės. Taipgi tarptautiški socialistų susivaziavimai patvirtino ir sustojimą darbo 1—mą gegužės. Labiausia revoliucijos lai-

kuose švęsti 1-ma geg. pradėta Francuzijoje, tą dieną praliejo kraują darbininkų luoma mieste Furmu, kariumenė šaudė į demonstrantus ir užmušė 9 žmones, tame skaičiuoja 4 mergaites, nuo 14 iki 17 metų senumo. Viena iš jų turėjo rankoj žalią beržo šaką, kątik sprogtančią.

«Tas buvo—kalba Laforgo—pirmas išpraktikavimas Lebelevskio šaudyklių su beduminiu paraku».

Pagalios persiėmė šventimu 1-mos gegužės šventės ir Austrijos proletarijatas. Čia karštas social—demokratų partijos vadovas, Adler, energiskai darbavosi įvykdinimui pilno šventimo tos šventės. Nežiurint kad Europos vakarinių kraštų proletarijato centrai nepritarė sulaukymui darbininkų nuo darbo tą dieną, Austrijoje 1 gegužės 1909 metais iškilmingai atšvęsta. Daugelyje Austrijos miestų darbininkai tą dieną išliko iš darbo ir surengė iškilmingas pracesijas gatvėse. Demonstravo su raudonomis vėluvoms; daug moterų tose demonstracijose dalyvavo, reikalaujamos sau lygių pilietiškių teisių.

Belgijoje tais metais taipgi apvaikščiota su demonstracijomis, po kurių buvo vieši susirinkimai ir prakalbos.

Nutar'ta siųsti su reikalavimais delegaciją ministerijon. Delegacija buvo priimta ir reikalavimus prizadėta perduoti parlamento apsvartymui.

Britanijoje taipgi atsibuvo demonstracijos, kuriose dalyvavo netik mokiniai iš augštų mokyklų, bet ir daugelis profesorių. Londone demonstracijose dalyvavo 25,000 asmenų. Hyde parke, puikiai išpuoštame raudonomis ir baltomis vėluvomis ir festiniais, minios žmonių susirinko klusytis socialistiškų kalbėtojų. Čia buvo įtaisyta keletas tribunų kalbėtojų. Kalbėta: vokiškoj, ispaniškoj, rusiškoj, žydiškoj ir kitose kalbose. Žodžiu sakant, buvo tai internacijonališkas susirinkimas. Čia aiškinta reiškimą 1-mos gegužės šventės.

Artinanties vėl tai dienai ir mums lietuviams reikalais prisirengti prie apvaikščiojimo tos dienos. Žinoma, kad mes negalime apvaikščioti ją su parodomis, bet priedermė mūsų yra parengti tą dieną bent viešus susirinkimus ir prakalbas, kad parodyti, jog ir mes dalyvaujame aktyviškai pasaulio proletarijato judėjime ir reikalavimuose.

Straus.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

39.) S-gos Archyvan prisiųsta dokumentai nuo P.K-to reikalė P.K-to Archyvo.

40.) Ant II-ro Rajo. Organiz. reikalavimo kalbėtojų antrašų—suteikta tie antrašai, kurie buvo žinomi.

41.) 1-mos kp. pranešimas apie darinkimą dviejų narių į S.T.K.K. ją pasiųstas V.K-tui.

42.) Pasiųsta P.K-tui a) A. Baranaucko užklauskimas linkui pinigų revoliucijos reikalams ir b) A. Baranaucko sumanymas linkui sujungimo į vieną organizaciją L.S.S.A., L.S.S.D.Br. ir L.S.D.P.

43.) 45 kp. įnešimas linkui samdymo redaktoriaus ir administratoriaus pasiųstas V.K-tui.

44.) Užklausta Drgg.: P. Sinkus, A. Petraška ir A. Unguraitis, ar jie apsiima į S-gos Archyvo Sutvarkymo K-ją.

45.) J. Baltrušaičiui, buvusios Konstit. Tvarkymo Kom-jos Pirmsėdžiui, pranešta, idant jis visa medžiagą linkui S-gos konstitucijos perduotų naujai išrinktai komisijai.

46.) P.K-to Sekr. pranešta, kad P.K. Tar. N11, kuris paliečia visą S-gą, bus patalpintas organe*).

47.) «Kovos» Admin. drg. J. Griniui pranešta, kad jis per P.K-tą įgaliotas Amer. lietuvių laikraštininkų susivažiavime atstovauti «Kovą». Taipgi ir mandatas pasiųstas.

48.) 60 kp. pranešta, kad jos nutarimai, tilpė «Kovos» N9, š. m., nebus imami į atydą, jei nebus tie įnešimai pačiame originale prisiųsti C. Sekretoriui.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 16.III.10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 12.

«L.S.S. Centro Sekretoriui Brooklyn, N.Y., 29, '10.

Atsakymas ir paaiškinimas,—Neperdavė**).

Paaiškinimas:—Knygos randasi pas mane ir visi dokumentai. Tas knygas vartoti nebegalima, nes jos taip parašytos, kad nežinia net iš katro krašto ir pradėti skaityti.

Pinigus J. O. Širvydas *ne perdavė*, pinigai yra pas jį.

Mēs nieko bendro neturim su pinigais dabartės, kada jau veikia pilnai L.S.S. K-tas.

Praneškite man, ką daryti su toms knygoms ir dokumentais! Draugiškai spaudžiu jūsų delną.

Rev.Rem.K-to Knygų peržiūrėjimo K-jos narys

J.A.Stankus.»

Prierašas: Kadangi, kaip matoma iš šio laiško Rev.Rem. K-to Knygų Peržiūr. K-ja *neapsiima* perduoti (pervesti) pinigus nuo buvusio Rev.Rem.K-to Iždininko, J. O. Širvydo, naujai išrinktam R.R.K-to Iždininkui, A.M.Staneliui, ir kadangi nuo J. O. Širvydo niekas, išskiriant S-gos P.K-tą, negali pareikalauti, idant jis perduotų pas jį esančius R.R.K-to pinigus naujam R.R.K-tui, tai ši laišką, kaipo dokumentą, kad R.R.K-to pinigai randasi pas buvusį to K-to Iždininką, perduotų P.K-tui.

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y.City, 25,11,'10.

Imant į atydą laišką J. A. Stankaus, buvusio R.R.K-to Knygų Perž. K-jos nario ir Centro Sekretoriaus paaiškinimą, tai Rev. Rem.K-to pinigai—viso labo du šimtai šešesdešimt devyni doleriai ir septynesdešimtis trys centai (\$269.73) (Žr. «Kovos» N45, 1909 m.) randasi dar pas J. O. Širvydą, todėl P.K-tas nutaria:

1) Kad P.K-tas išreikalautų nuo p.J.O.Širvydo minėtus pinigus.

2) Kad visi R.R.K-to dokumentai būtų pasiųsti P.K-tui.

3) Kad P.K-tas po aplaikymui pinigų ir dokumentų perduotų juos naujai išrinktam R.R.K-tui.

Šitą viską turi atlikti S-gos Sekretorius***).

N.Y.City, 27,11,'10.

East Pittsburg, Pa., 28,11,10. L.S.S.P.K-tas

{ M.M.Račiute
B.K.Kondratavičius
P. Norkus

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 16, III, '10.

* Mat po tuo tarimu P. K-to vieno nario buvo padėta nuomone ir P.K-to pasarga, kad ne-talpinti organe. A. Purvis.

** Šis drg. J. A. Stankaus laiškas yra atakymas ant Cent. S-riaus užklauskimo: ar Rev. R. K-to knygų peržiūrėjimo K-ja perdavė pinigus ir dokumentus (R.R.K-to) naujam K-tui. A. Purvis.

*** Pagal P. Norkaus nuomonę, tai ne Centro Sekretorius tą turėtų atlikti, bet vienas P. K-to narių. A. Purvis.

P. K-tui
Paaiš
mentus, l
rių mato
priedas į
nigiškas
riaus pra
—to nepa
nuary 15
būtent A
priede ir
išdo dėl l
mui niek
ry 23, 19
vykdoma
rendumą
tracijai p
priedas ii
Atki
ir: 1) Ko
mo, 3) K
T.K.K-jo

New

Imar
ro Valdų
dėl pinig
būtent. 1
formų kai
žos techni
daleidimo
me priede

II) V
blogą fina
siimti jok
kad «tam
nėra», tai
būtinai re
mą ir rūpi
darbų; toč

P.K-
Kontrolės
gos skolų,
ris ir Socij
ir kad pra

2) Ar
ninkui, t.y
pinigus po

3) Ar
arba išrašo
Administr

4) a)

dė S-gos Ce
nesinis pers

5) Ar
per Adm. t

6) Ar
mo K-jos r
veikė?

* Tų la
Sekr. praneš

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 11.

P. K.-tui.

Paaškinimas—patėmijimas:—Šiuomi prisiunčiu visus dokumentus, lytinčius pasipriešinimą išleisti priedą prie «Kovos», iš kurį matoma, kad ne pinigų stoka buvo to—priežastis, dėlėi kurios priedas prie «Kovos» nėra išleidžiamas; jog, jei jau kliūtis būtų pinigiskas klausimas, tai Administracija tuojaus po Centro Sekretoriaus pranešimui nuo December 31, 1909 m. būtų pranešus apie tą—to nepadarė; bet dviem savaitėm prabėgus, Administracija, January 15, 1910 m., pranešė, jog priedą negali išleisti iš priežasties, būtent Administracija neturinti: a) nurodymų ką talpinti tame priede ir b) daleidimo panaudoti reikalingą sumą pinigų iš S-gos izdo dėl leidimo to priedo, bet apie stoką pinigų to priedo išleidimui nieko nesakė. Tik po Centro Sekret. paaškinimui nuo January 23, 1910 m., kad tas dalykas (išleidimas priedo) turi būt jau vykdomas gyvenime be jokių išsikalbėjimų kaipo per S-gos referendumą priimtas nutarimas, kaip tai pirmiau jau buvo Administracijai pranešta; tada S.T.K.K-ja pranešė, kad *nebus išleidžiamas priedas iš priežasties stokos pinigų.*

Atkreipiant P. K-to atydą ant viršminėto, prisiunčiu drauge ir: 1) Kopiją nuo pranešimo A-jai, 2) Originalą Adm-jos pranešimo, 3) Kopiją nuo Centro S-riaus paaškinimo ir 4) Originalą S.T.K.K-jos ir Adm-jos pranešimo*).

Jūsų dėl Socijališkos Revoliucijos

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York City, January 29, 1910.

Imant į atydą: I) «Kovos» Adm-riaus pranešimą L.S.S. Centro Valdybai, kuriame pasirodo, jog priedas prie «Kovos» ne vien dėl pinigiskų kliūčių neišleidžiamas, bet ir dėl kitų priežasčių—būtent. 1) Dėl neturėjimo įgaliojimo įvykdyti jokių svarbesnių reformų kaip Sąjungoj, taip ir prie organo, 2) Kad pasidarytų nemažos techniškos kliūtys su atlikimu to į laiką; taipgi ir su krasos daleidimo išgavimu dėl kiekvieno leidimo, 3) Nežinojimas, kas tame priede turi tilpti ir

II) Vėliaus Administratoriaus su S.T.K.K-jos pranešimą apie blogą finansiskų S-gos stovį, kur nurodoma, jog—S-ga negali užsiimti jokiais darbais, kurie neduotų patįs per save pelną. Ir kad «tam tikslui (priedo išleidimui, A. Purvis) S-gos izde pinigų nėra», tai pasiremiant ant viso augščiau pasakyto P.K-tas randa būtinai reikalingu atkreipti savo atydą į Administracijos padėjimą ir rūpintis, kad būtų pinigų dėl atlikimo Sąjungai reikalingų darbų; todėl—

P.K-tas nutaria: Pareikalauti nuo Administr. ir S-gos Turtų Kontrolės Komisijos: 1) Idant priduoatų P.K-tui: a) Atskaitą S-gos skolu, b) Skolingų S-gai, c) Kiek iš S-gos izdo priguli «Moteris ir Socijalizmas» fondui ir d) Kiek «Revoliucijos Dainų» fondui, ir kad praneštų:—

2) Ar buvusias izdininkas, A.M.Stanelis, perdavė naujam izdininkui, t.y. Administracijai ir L.S.S.T.Kont.K-jai, pas jį ēsančius pinigus po užbaigimui jo tarnystės?

3) Ar pagal V-to Susivažiavimo nutarimą ant visų išmokamų arba išrašomų čekių pasirašo ir vienas narys S.T.K.K-jos kartu su Administratorium?

4) a) Ar S-gos Adm-jos knygos yra taip vedamos, kaip nurodė S-gos Centro Knygų Peržiūrėjimo K-ja? b) Ar yra daroma mėnesinis persitikrinimas («Trial Balance»)?

5) Ar pirma kuopa pridavė kvitą ant \$112.50, kas jai buvo per Adm. užmokėta už cutterį?

6) Ar S.T.K.K-ja ėmė į atydą S-gos Centro Knygų Peržiūrėjimo K-jos raporte nurodytus neaiškumus (pinigiškus) ir ką ant jų veikė?

* Tų laiškų negarsinau, nes užimtų bereikalingai vietą, nes jų turinys tame Sekr. pranešime išgulydytas. A. Purvis.

Atsakymą ant visų viršminėtų dalykų malonės duoti nevėliaus penkiolikos dienų po aplaikymui pranešimo—užklauso nuo Centro Sekretoriaus.

New York City

East Pittsburg, Pa., 28, II, '10

Passaic, N. J., 5, III, 1910.

Reiškia: Sulig augščiau tilpusių nutarimų P.K-tas vienbalsiai nutaria užklausti «Kovos» Adm. ir S.T.K.K-jos augščiau išgulydytus klausimus.

Centro Sekr. A. Purvis.

N.Y. City, 16, III, '10.

L.S.S. V-jo Rajono Atydai.

Sąlygos gyvenimo privertė mane apiešti pirmesnę gyvenimo vietą ir tokiu būdu nuo išrinkto visuotiniu balsavimu V rajono knygiaus vietos priverstas esiu atsisakyti. Draugai malonės į mano vietą išsirinkti kitą knygų. Taipgi pranešu, kad per savo tarnystę nepardaviau nė vienos knygos, taigi ir atskaitos negaliu išduoti.

M. K. Žvingilas.

V-to rajono draugams.

Pranešu V-to rajono kuopoms, jog į vietą E. Vitaičio liekasi organizatorium J. Ramanauckas 15-tos kuopos, Minersville, Pa., V-to rajono reikaluose galit kreiptis prie jo.

V-to rajono sekr. J. Marcinkivičė.

Kuo gi ta pavadinti?

«Vienybės Lietuvininkų» No.7 tilpsta p. V-čio «Tautos Ediku» (Lietuviško peštuko dvasia) straipsnis, kurį autorius papuošia iš abiejų galų Žalgiriniu apvaikščiojimu, o į vidurį sukrauja provokaciją, tautišką neapykantą, irgi svetimus nelegališkus darbus, suverčiamus ant pamatinės savo idėjos priešų—socijalistų.

«Kovos» No.10 dr. J. Šukys teisingai pastebėjo ir nurodė tokiems neaiškios—tamsiosios dvasios plėtotojams, kokio įrankio turriebtis kovoj prieš socijalistus.

Kadangi p. V-tis nepasikakino jam nurodytu būdu, koku galėtų atsiekti savo siekį «V.L.» No.11 duoda lyg kad atsakymą J. Šukiui, kame taipgi tik kaskart labiau grimsta į apšmaizos ir provokacijos purvus, juodindamas tuos neapkenčiamus savo priešus.

Negalima nukęsti tų «purvinų darbų», nepasakius teisybę, kas tikrai yra pildytoju tų darbų ir kam už jų nuveikimą vainikas priklausio, kaip sako drg. J. Šukys.

Anonimiškų laiškų rašymas choro dirigentams, teatrališkų knygučių draskymas—mindžiojimas, neleidimas moterų teatrą lošti, sandėlių atplėšimas ir t.t. ir t.t. Tai purvini, nešvarūs darbai. Ir kas tuos darbus atlieka?—Socijalistai!—tvirtina p. V-tis.

Ne, bro! sustok! Pasakyk, atsakydamas į klausimą faktais, kas rašė anonimiškus laiškus choro dirigentui? Jei nežinai, paklausk to, kam anonimiškas laiškas buvo rašytas, o patirsi, kad jį rašė vienas tituluotas, apsišvietęs oratorius—tautietis. Sugražinus anonimišką laišką krasos užveizdai, idant surasti jį rašusį, rašusis tituluotas—tautietis, pajutęs kas šviečia, smuko kiton valstybėn. Antras laiškas rašytas iš to paties choro, irgi ne socijalisto, tik buvusio (kaip pats gyrėsi) «revoliucionieriaus».

Teatrališkų knygelių sudraskymas nebuvo siekiu boikotuoti tautiškus teatrus (socijalistai daug daugiau, negu tautiečiai jų lošia ir jie visi yra tautiški) vien dėlto, kad buvo apsiėmusi rolę sušlošti moteris, o aktoriai neužsiganėdindami ja, įkalbinėjo jos vyrui, kad jo moteris nemoraliskai pasielgia. Vyras tuo įerzintas buvo priverstas prie tokio pasielgimo. Tečiaus socijalistų kuopa

savo susirinkime tokį pasielgimą nupeikė, nors tas nusikaltėlis pasielgė tik kaip izeistas vyras, bet ne kaip socialistas, nėgi socialistų vardu tą darė.

Kaslink p. M. Petrausko koncerto irgi pasirodo, jog p. V-tis yra dienos neregys, kadangi kitaip turėtų matyti socialistų aktyvišką prisidėjimą prie koncerto surengimo, gal daug daugiau, negu tie garsieji tautos stulpai. O kad sako, jog socialistai išniekinę p. Petrausko dainas, vėl p. V-tis tik šmeižia socialistus, nes teisybę kalbant, turėtų pasakyti, jog susirinkę žmonelės (jų tarpe socialistų buvo kur-kas mažiau) pasiklausyti dainavimo, neužsi-ganėdino svetimoms, nesuprantamosiems jiems kalbose dainoms, nesuprasdami dailės iš muzikos pusės. Tai publikai ir nepatiko (gal nevisiems) svetimtautiškos melodijos.

Kaltinti už viską socialistus, nesakau, kad visi rimtieji tautiečiai taip be pamato pasirūžta, kaip mūsiškiai spalvuoti (kelių spalvų) išnaros, kurie nevos buvę ir socialisto kalliū prisidengę, bet pamatę, kad nauda iš to menka, metė jį nuo savęs ir pasirodė, kuo esą; stveriasi bauriausiu priemonių, kad apjuodinti ir apteršti tuos, nuo kurių atsimetė, (mat, tas leidžia šiek tiek išsitiesinti prieš tuos tautos budavotojus, kurie taipgi buvo pirma taip-pat niekinami ir pravardžiuojami, kaip dabar socialistai juodarankiais ar baltarankiais).

Ką sako rimtieji tautiečiai link tilpusio «V.L.» No.7 straipsnio «Lietuviško peštuko dvasia» ir ką sako tie socialistiškai išnaros? Tarp vienu ir kitų pastebėtinae skirtumas.

«V.L.» leidėjas guodžiasi, kad socialistai boikotuoja jo leidžiamą laikraštį. Bet dabar, kaip gauna nuo socialistų laiškus, reikalaujančius sustabdyti siuntinėjimą «V.L.», rodosi, lengvai persitkrinti gali, kad laikraštis iškrypo toli iš pirmžengystės vėžių ir pirmieviams nemalonus.

Jeigu šiandien apsišvietęs žmogus, kuris nežinotų «V.L.» praeities, paimtų laikraštį į rankas, ypač paskutinius jo numerius, jokiū būdu nepriskaitytų jo prie pirmieviškų arba progresyviškų laikraščių eiles.

Sulyg noro p. V-čio, despotų viešpatavimas yra da pagirtinu ir reikalingu. Pagirtinu yra p. V-čiui lietuviškų carukų absoliutizmas ir neprileidimas žmonių prie tvarkymo savo reikalų. O, kad tai gyvuotų Lietuvių tauta, tuomet su pagelba tų carukų gal būtų galima karti, kalėjimuose pūdyti visus «lietuviškus peštukus», reikalaujančius žmonijai laisvės, lygybės ir teisių.

Ne socialistai ardo ir griauja gyvenimą tos mūsų mažytės, nualintos ir prislėgtos lietuvių tautelės, rūpindamiesi jos laisve ir apšvieta, bet mūsų carukai ir išnaros, ką savo tautiška meile apdūmdami žmonelėms akis stengiasi viešpataut ant jų saivališka, niekindami ir juodindami visus tuos, kurie reikalauja teisybės ir lygybės. Šmeižimais tik patį save suteršiate p. V-čiai, už tai nekeikiame jūsų.

P. Silpnutis.

Tautos gelbetojai.

Mūsų tautos gelbetojai visur landžioja, visur jieško sau faktų dėl įrankių, kuriais galėtų tautą ginti. Kada jau jiems pritrūksta faktų ir nebeturi ką veikti, o sėdėti rankas susidėjęs nesmagu, nes gali dar pasakyti, jog tautiečiai nieko neveikia,—tai jie eina ant internacionalo kiemo ir atsiraitoję rankoves iki alkūnių pradeda vargšai, pirštais kasinėti tą duobę, kur suversta visas šiukšlynas. Suprantama, tas darbas nelengvas ir reikalauja energijos su pasišventimu, bet pas juos to užtenka. Ir kada jau ten atranda koki nors faktą, tai pradeda šauksmu šaukti: «Na, radau!... Yra užtektinai faktų... Dabar jau duosiu jiems pipirų, kad net seilėti pradės...»

Tuojaus užsimauna ant nosies mėlynus akinius, įmikliana savo

ranką ir rašo straipsni 3½ mylių ilgumo, vien tik paremdamas faktais, atrastais šiukšlyno duobėj.

«Vienybėj Lietuvninkų» No.7, p. V-tis parašė straipsnį «Lietuviško peštuko dvasia», vien tik paremdamas ant viršminėtų faktų.

Neperkratinėsiu viso straipsnio, nes daug bereikalingai vietos užimtų, o antra, nekurie faktai tame straipsnyje perkratinėti ir ne mano dalykas. Bet kur p. V-tis užgauna internacionalą vien tik dėlto, kad yra užsimovęs ant nosies mėlynus akinius, o ne baltus, ir tuom užgauna mane, kaip nariū internacionalo, tai pasistengsiu tą nustūmti.

P. V-tis tuojaus priskaito prie internacionalo *Svirski*, kuris Amerikoj vardu socialistų bjauriai pasielgė. Apie tai aš turiu p. V-čiui pranešti, koks *Svirskis* internacionalas.

Aš gyvenau Rusijoje tame pačiame mieste kur ir *Svirskis*. Dalyvavau R.S.D.P. ir buvau emigrantiškos komisijos nariu. *Svirskis* mane gerai žinojo, kad aš priguliu prie tos komisijos ir kada jis buvo patrauktas teisman, tai per savo draugą, tokį pat kaip jis kreipė pas mane, kad padėčiau jam prasišalinti. Aš tuojaus sušaukiau komisiją ir pranešiau apie tai, bet pasirodė, kad *Svirskis jokių ryšių su Partija neturi* ir visai Partija nežino, už ką jis patrauktas teisman. Tokiu būdu mes turėjome jo prašymą atmesti ir kokiū keliu jis pasiekė Ameriką—mes nežinom*).

O kad jis atvažiavęs Amerikon persistatė save «internacionalu» ir L.S.S.A. priėmė jį be jokių paliūdijimų, tai čia jau klaida Sąjungos, o ne kaltė internacionalo, kurį p. V-tis per mėlynus akinius šmeižia.

Tai gi pasirodo, kad p. V-tis per savo mėlynus akinius nieko nemato ir tik išmestą iš internacionalo šiukšlyną pirštais kasinėja.

Bet vis-gi gelbėtojai tautos! Gelbėkite! Nes žąsis išgelbėjo Romą, o juk jūs-gi ne žąsis ir atradę tokius faktus geriau išgelbėsite tautą...

Tik aš patarčia permaintyti akinius, nes žąsis tuomet nenešiojo jokių akinių.

V. Pukštys.

Teisybe lai ima viršu.

Patėmijęs «Kovoj» drg. T. J. Kuč'nsko atsakymą P. J. Meckevičiui ir pastebėjęs daug neteisingų drg. T. J. Kuč'nsko užmetimų ir neteisingą padavimą priezasties iš LSS. 89 kuopos pasitraukimo, negaliu praleisti, nenurodęs draugams sąjungiečiams teisybės, idant veltui nesigiučyti ir nesiklaidinti.

Nieko absoliutiškai neturiu prieš draugo T. J. Kuč'nsko pasitraukimą iš kuopos, laisvės nieks nevaržo, bet jeigu jau drg. Kuč'nskas paaiškino priezastį pasitraukimo, tai neprivalėjo meluoti, bet pasakyti teisybę. Jeigu ištikrųjų dėl «dumo» pradėsime krikti, tai nežinau ar busime gerais socialistais ir išsiluosuosime kada-nors iš fabrikinės nuodingos atmosferos ir alginės vergijos, bet tugal ir tas būtų priezastim drg. Kuč'nsko pasitraukimo, tai vis tą galėjo pirma kuopai pranešti, kad dėl rukymo susirinkimuose negalys kuopoj būti. Beabejones, jeigu būtų įnešęs kuopos susirinkime prieš rukymą, susirinkimas nebutų įnešimą atmetęs, tik apsvarstęs ir uždraudęs, bet nieks, nėgi pats Kuč'nskas niekad to nereikalavo, nors savo pasiaiškinyje visai ką kitą pasakoja.

Antra, sako, kuopa rengusi diskusijų susirinkimus ir butent jis lankšis į juos, bet kad ten buta vien ypatingų ir

*) Aš čia kalbu ne nuo vardo Partijos, nes neesmu įgaliota, bet kaip jos narys,—tuo sąraš.

juokavimų, jis atsisakęs lankyti. Ir pirmas ir antras pasakojimas yra melu, nes kada da drg. Kučinskas buvo kuopos nariu, jokių diskusijų susirinkimų kuopa nerengusi, kokiose gi diskusijose drg. Kučinskas galėjo būti? Socialistui taip meluoti, dagi viešai, ištikro, nepertinka.

Tie «dumai» ir diskusijų ypatiskumai štai kame: Drg. T.J. Kučinskas su kitu vyru pareikalavo, kad kuopa surengtų prakalbas. Kuopa nematydama geros progos, ypač, kad prakalbos kaktik tebuvo, su įnešimu nesutiko, atidėdama prakalbų surengimą tolesniam laikui. Drg. Kučinskas, peipykęs, kad kuopa nesutinka su jo noru, pasakęs, jog jis pats vienas surengsiąs prakalbas, susirinkimą apeleido. Štai tikra prižastis pasitraukimo iš kuopos. Tai mat koki «dumai» nubaidė drg. Kučinską nuo draugų. Taip, «dumai», suprantant tą žodį lenkų kalbos prasmė...

Vincas Ivonaitis.

PAGUNDA.

Jauniasis sunus noroms—nenoroms sutiko su tėvo, ypač su maldingos mamos noru ir pasišventė kunigystei. Tie sa, kad mokslas gimnazijose jam nesisekė, o jo vienmečiai pralenkė jį, juokėsi iš jo. Taigi ir jis pats neilgai priešinosi norintiems matyti jį kunigėliu. Nuo savo kudikystės jau jis buvo linkęs prie dievo: ramus, tylus, nuolankus ir dievobaimingas iš jo buvo vaikas. Gal dėl to ištvirkę sandraugai ir mėgdavo iš jo juokauti ir tyčiotis, nekartą jį bukagalviu vadindami. Tėvas atidavė jį mokslui net į Rymą pas pralotą dėdę, kur per deviniolika metų besimokydamas baigė mokslą. Bet kad šventinimo da negavo, sugrįžo namo ir čia maldingai gyveno. Apsirinkęs mažą kambarėlį, kasdien jis skaitė šventus raštus, kasdien meldėsi, pasnykavo, sako, net plakdavosi kasnak, ir šersnius marškinius dėvėjo. Mat buvo klėrikas, o labai malonus, geras ir nuolaidus; niekad už nieką nesupykdavo, nors tankiai beruas, o ir merga iš jo šventinybės pasijuokė.

Jeigu sėsdavosi, tai tik ant pat kraštelio uslano, rodosi, bijodamas, kad pašaukus jį dievui į savo karalystę, kartais neužkliūtų rubai; vaikščiodavo ant pirštų, rodosi, bijodamasis savo padus suteršti žemės dulkėmis. Kalbėdavo vis pagal raštą šventą, nes daug lotyniškų knygų buvo skaitęs, o pamatęs besišaipančią mergišką, skubinai keldavo akis dangausna ir lupos jo tuomet šaiždėdavo maldas prie švenčiausios panelės...

Kasdien prieš saulei tekant jis eidavo pasivaikščioti į laukus. Ten jis galėdavo atrasti visuograziausius vardus sutvertojui, garbinamam už tuos visus stebuklus, kokius iš savo neapsakomos mielaširdystės griešnam žmogui sutvėrė, tengi taipgi jis galėdavo rasti savo ekstaz škoms svajonėms plačiausias erdves.

Šiuo kartu ėjo jis siauru, išmintu per liuliuojančius rūgius takeliu, vedančiu į pušyną, kuris vainikavo gražų kalnelį, ir kur buvo maža kopytėlė.

Pasaulis buvo da nakties vystykluose ir tik rytų šalyje padanges puošė, lyg raudonas platus kaspinas, aušros juosta.

Rugių varpos, apsukintos stambiais rasos lašais, nusikorę tarsi snaudė. Ir kaip akį užmato visa tyra paklnė užklota buvo lyg kad žalsvai—pilku kauru. Oras buvo persiėmęs nokstančių javų ir rytmečio rasos pagirdytų žolynų kvapniais, kurie žadino krutinėje naujas sveikatos ir jaunystės spēkas ir saldžiai svaigiuo jausmus. Aštrus, dregnas miško kvapas, nešamas lengvučio vėjelio dvelkimu, kartais priversdavo jauno klėriko krutinę augštai pakilti, kad padaryti viduje kuoplačiausią vietą gyvybę girdančiam kvapniui. Klėrikas, begerdamas tuos rytmetinius eliksierius, ėjo palengvėle, rodos, negalėdamas prisistotinti ir pats nežinojį dėlko tą daro, su išskėstais rankos pirštais traukė per rugių sunkias varpas, nubraukdamas tarpupirščiais nuo jų rasos lašus.

Vyturėlis kildamas kaskart augštin ir augštin į padanges skambino savo dainelę; jau galima buvo girdėti bustančių šile paukščių balsus, ypač skardžiausiai skambėjo jau balsas: «juruk,—juruk,—važiuok—važiuok...»

Aušra padanges vis labiau puošė auksinė parva ir viršūnės augštų eglų ir pušų, kurių šakos įvaizdžiai atsimušė nuo skaisčiai žiedrios padangės.

Štai pralėkė smarkus vėjo paputimas, sujundindamas snaudžiančius javus, kurie lyg jurė sujudo ir pradėjo banguoti, lyg kad nusigandęs to netikėto užpuolimo. Šilai taipgi sujudo ir suošė, lyg sveikindami tą dienos užstojo pranešėją.

Ir visa žemė, rodosi, kruptelėjo, rodosi, jos krutinėj smarkiau pradėjo širdis plakti. Bet vėjui pralėkus vėl greit viskas aptyko ir užstojo smagi ir paslaptina tylos valanda. Ir lengvi debesėliai, kurie pirma išlengvo slinko, dabar tarsi apsisusto ir paraudę stebėjosi, žiurėdami į degančias rytuose padanges.

Jaunas kunigėlis taip pat apiburtas iškilmingumu gamtos, žiurėjo į sauletekį, o jo lupos krutėjo, kalbant maldas.

Saulė jau spindėjo savo auksine šviesa, kuomet jis prieš jo kopytėlės durų ir atidaręs jas, beveik tuoj prieš slenkščio puolė ant veido prieš nukryžiavotojo paveikslą, nupiėštą gana negabia artisto ranka.

Jo siela nubėgo toli nuo jo, jis, ja matė ją gulinčią kniupščią, kaip kad jis čia ant žemės, prieš augščiausiojo sostą. Ir jis ilgai pagulėjęs taip be žemiško jausmo, pakilo linksmas, lyg kad džiaugdamašis, jog neilgai jis čia valkiosis žemės dulkėse, kad nukris jam nuo akių žemiškas uždangalas ir jis išvysiąs savo akimis veidą Augščiausiojo, kuriam tarnaus per nepabaigtus amžių amžius.

Eenant jam atgal umai iš tarpo skambančių rytmečio balsų issiveržė balsas gražios melodijinės dainelės, kurios žodžiai aiškiai skambėjo:

«Užėjęs ant kalno toli pamatysiu,

Aš savo mielausią prie savęs vadysiu...»

Kunigėlis lyg užsimastęs apsižvalgė aplink. Išvydo ant kalnelio prie pušyno stovintį vienmarškinį bernioką, kuris matomai etėjo plėšt krumus, nes sale jo gulėjo išverstas su šaknimis kadugio krumelis, o rankose laikė tam—tikrą įrankį, ant kurio dabar pasirėmęs viena ranka stovėjo, nusiėmęs šiaudinį skriblių, nubraukęs prakaitą nuo kaktos viršumi dėlno,

No. 12
paremdamas
straipsni «Lie-
ant viršminėtu

kalingai vietas
kratinti ir ne
onala vien tik
s, o ne baltus,
ai pasistengsiu

Svirski, kuris
tai aš turiu p.

Svirskis. Da-
nariu. Svirs-
aisijos ir kada
oki pat kaip jis
Aš tuojaus su-
kad Svirkis
ką jis patrauk-
atmesti ir ko-

internaciona-
čia jau klaida
per mėlynus aki-

akinius nieko
ištais kasinėja.
žaisis išgelbėjo
geriau išgelbė-

tuomet nenėšio

Paukštys.

tsakymą P. J.
T. J. Kučins-
sties iš LSS. 89
rodęs draugams
i ir nesiklaidin-

o T. J. Kučins-
varžo, bet jeigu
aukimo, tai ne-
gu ištikrųjų dėl
ne gerai socija-
kinės nuodingos
butų priežastim
jo pirma kuopai
galis kuopoj bu-
susirinkime prieš
s, tik apsvaistęs
niekad to nereis-
pasakoją.

irinkimus ir bu-
n ypatiskumų ir
kaip jos narys,—nuo m-

kita ranka įsiremęs į pašonę ir laikant jį savo skriblių taip stovėjo ir žiūrėjo į gražią pakalnę. Jaunas kunigėlis nenoroms įsižiūrėjo į tą paveikslą ir nukreipė akis ton pusėn į kurią berniokas buvo įsižiūrėjęs. Ir jis išvydo takeliu einančią linkui pušyno moteriškę. Šviesiąs jos plaukai buvo atdengti, nusmukus nuo galvos raudonai skarelei, ir apšvieti saulės spindulių, rodosi, spindėjo; balti marškiniai, rodosi, buvo balčiausios drobės, atsimušant ju baltumui nuo pievas žalumo. Melsvas andarokas iš pryšakio pakeltas atidenginėjo kounė iki kelių jos baltas kojas, kurios buvo basos. Jos ėjimas buvo rangus ir gyvas, mosavo rankaje nešamą gurbelį ir matomai šypsodamasi ėjo prie laukiančio bernioko.

Jaunas kunigėlis užsimiršo, kad jam nepridera žiūrėti į tokias regyklas, prisiglaudė prie medžio, lyg kad pasislėpus matyti susitikimą tų jaunų žmonių. Buvo netoli nuo jų ir galėjo girdėti net jų žodžius. Jie jo nematė. Jauna mergaitė drąsiai prisiartinė prie jaunikaičio, kuris metęs savo darbo įrankį ir skriblių pribėgo prie jos, padavė ranką ir apkabino jos liemenį. Dvi galvos susiglaudė kaž-ką linksmai kugždėjosi.

Kunigėlis sudrebėjo ir užsidengė delnais veidą. Norėjo bėgti, bet nesuprantama spēka laikė jį lyg prirakytą prie medžio kamieno, o balas pagundos lyg kugždėjo jam palukėk... palukėk, pažiūrėk, kaip jiedu laimingi. Ir jis neįstengė atspriešinti, neįstengė pergalėti pikto pagundos.

O jiedu remdamiesi viens kitu, suglaudę savo galvas, žiurdami viens kitam į akis ir linksmai besišnekėdami, matomai neprijausdami, kad dvi tėmingos akys į tai žiuri ir adtydžios ausys klausosi jų kalbos, ėjo į kalnelį, kur gulėjo keletas išverstų kelmų. Ant kainelio pavėsyje, nuleidusios savo sunkias šakas, eglės jiedu susėdo, rodos, kad pasigėrėti gražiu reginiu, kuris prieš juos piešėsi rytmečio saulės šviesoj. Bet jiedu, rodosi, nematė nieko daugiau, kaip tik viens kito akis.

Jaunas klėrikas pajautė, kad jį apšaučia kokia tai jam nesuprantama kaitra, kad širdis pradeda jausti įstabius jausmus: kokį tai tylų skausmą ir pasiilgėjimą, kuris taip platus, taip begalinis, kaip platus regrotis tyrų laukų. Jam liudna, ašaros riedi jo veidu ir jausmai neišsitenka krutinėje. Nemato jis jaunikaičio, kuris jausliai atsiveikines geltouplaukę mėlynakę stovėjo, lydėdamas nueinančią mergaitę, kuri vis atsigrįsdama atgal, rodosi, siuntė jam meilungus atsisveikinimo žvilgius, kol galų gale nedingo bangose liuliuojančių javų Tuomet jis sėdosi prie gurbelio, o jaunas kunigėlis leidosi kaip beprotis savo taku, varomas nepergalimos, nesuprantamos spēkos, kuri paleido visus pančius, kuriais buvo supančioto jo geismai. Jautė tik troškimą užbėgti už akių nuejusiai geltouplaukei, kad maldingai ištiesti savo rankas prie jos.

Darbininkų klesa vadinasi visi tie, kurie gyvena ne iš išnaudojimo

Wilhelm Liebnicht.

Sulyg kapitalistiškojo žodyno simpatizuojanti streikieriams publika vadinasi gauja, kurią prašalint nuo publiškų gatvių reikia tik kazoko botagu, policijanto lazda ir kulkomis.

Oi Tie Ratai, Tie Rateliai!

(Iš Chicago "ratų" ir "ratelių" gyvenimo.)

Oi tie ratai, tie rateliai!
Ramsčiai, špykiai ir šulai;
Ašis, stebulės, kuoleliai
Ir kitoki jų galai...
Sukas, rieda, progresuoja...
Tyška purvai į šalis!
Ir nevienas dar dejuoja:
«Blogo mūsų yr' dalis!...»
Štai aušriniai «geltonieji» 1)
Kova kal' su mokiniais;
Džiaugias vargšai sušelpieji...
Ugi ten, kas?—Po velniais!
Pašelpiniai «raudonieji»,
Na, ir kągi jie čia veikt?
Mat, visiems juk yr' «savieji»,
O savuosius šelpiti reik...
Birutiečiai 2) ant Ratelio 3)
Pyksta;—pešas tarp savęs...
Kam jis stovis jiems ant kelio—
Kamgi «jieji», o ne «mes»?...
Na, o Fondas? 4)—Jis nutilo...
Gal paklausime dėlko?
Mat, stalis jiems suskilo...
Na, ir kur apstė! O, O!
Bet dėlto gi progresuoja
Mūs ratelis lietuvių 5);
Tautos labui prakaituoja
Prie...stalelio, prie stiklų...
Mat, jie intelektualai,
Tautą šauk prie apšvietos.
Ak, prakilnų idealai!
Jie gelbėtojai tautos!...
Žarsto, barsto «apšvietimą»
Pas «tautietį» smuklėje,
Tol, kol ratai suktis ima,
Kol išvirsta asloje...
.....
Oi tie ratai, tie rateliai!
Ramsčiai, špykiai ir šulai;
Ašis, stebulės, kuoleliai,
Ir kitoki jų galai...

25, 1, '10

S. Strazdas.

DARBININKO KRONIKA.

Spokane, mieste, kur nuo lapkričio 1 d., 1909, iki šiol darbininkai sunkiai kovojo, kentėdami kalėjimuose ir neapsakomai persekiojami už reikalavimą laisvės žodžio ir susirinkimų, galų gale, pasidėkavojant išvermei, tą savo sunkią kovą laimėjo.

Kovo 17 d. miesto taryba savo nubalsavimu priėmė darbininkų reikalavimus kaslink laisvės susirinkimų ir prakalbų gatvėse.

Iš priežasties to darbininkų kovos laimėjimo, paleista iš kalėjimo visus tuos, kuriuos už prakalbas laikyta kalėjime. Taipgi sugrąžinta visokią privatišką savastį, kuri buvo sukonfiskuota laike tos ilgos kovos.

I.W.ofW. organizacijos darbininkai savo reikalavimuose tik

- 1) "Aušriniai"—"Aušros" draugija,—"pašaliniai",—"Mokslievių Paskolės Ratelis".
- 2) "Birutės" Draugija.
- 3) "Dramatiškas Ratelis" L.S.S.
- 4) "Lietuvių Ratelis". Kartais save vadina "Inteligentų Ratelis". Autorius.
- 5) "Serno Muzikališkas Fondas".

viename punkte nusileido, t. y. sutiko su neleidimu laikyti nuolatini prakalbas gatvėse.

Philadelphiajos gatvėkarių aptarnautojų streikas tęsiasi ir rodosi, nesimato nieko tikro linkui jo greito užsibaigimo.

Tarpe gatvėkarių geležinkelio kompanijos direktorių ir streikuojančių darbininkų vadovų per keletą dienų tęsiasi pasikalbėjimai, bet iki šiol be jokio rezultato. Darbdaviai sutinka priimti atgal darbą sustreikavusių motormonus ir kundaktorius, bet tik tiek, kiek jų dabar gatvėkarių aptarnavimui reikia. Kadangi didžiausią rolę lošiantis iš kapitalistų pusės šioj kovoj Rapid Transit Kompanijos direktorius G. Earle sako, jog pramonijos užvedimo honoraras nedaleidžia pavartyti nuo darbo užmėsius sustreikavusių darbininkų vietas darbininkus, tai iš streikavusių nevisus gali atgal priimti.

Streikieriai su tuo nesutinka, žinodami, kad sutinkant su tuo, gan greit visiems reikėtų eiti šalin nuo darbo, kompanijai prisamdzius kitus.

Kadangi visuomenei tikrai įgriso tas ilgas streikas, kuri vandant pagal persisenėjusios unijų netikusios sistemos liekasi nepasiektingu, pradeda gatvėkariais naudotis, o besipriešinančius tam, miestiška valdžia su savo policija stengiasi prievarta priversti važinėti gatvėkariais. Vežančius žmones vežimais areštuoja ir magistratas baudžia tokius, remianties saivalės tiesomis. Ir publika, matanti, kaip kapitalistai mindžioja šalies konstituciją, kuri garantuoja kiekvienam laisvę uždarbiavime, matanti, kaip policija sumindžioja Jungtinių Valstybių vėluvą—tyli, nes, rodosi, matyti, jog žmonėms nėra jokių laisvės teisių, kad konstitucija tarnauja tik kapitalistams, kurie gali ją mindžioti ir versti žmones pildyti kapitalistų saivalės padarytus įstatus.

Streikierių viršininkas Mahon apreiškia, kad gatvėkarių aptarnautojai būtinai turi laikytis iki galo, o kaslink prisidėjusių prie streiko kitų darbininkų, tai jis nežinąs, ką anie tur daryti. Toks bjaurus suviliojimas, beabejo atidarys darbininkams akis ir leis pamatyti, kad taktika, kokios laikosi unijos savo ekonominėj kovoj neveda jų prie laimėjimo, kad būtinai reikia griebties kitos taktikos, kad apsiginti nuo kapitalistų saivalės piktadarysčių ir savo kovą laimėti ne per brolišką rankos padavimą kapitalistams, bet per privertimą jų prie pasidavimo darbininkų reikalavimams.

Pennsylvanijos valstybės Darbo Federacija taipgi su savo nutarimu laukia, tikėdamasi, jog Philadelphiajos gatvėkarių aptarnautojai susitaikys su kompanija, visai pamiršdama apie tuos, kurie iš užuojautos nuskriaustajai unijai sustreikavo, o dabar daugelis iš jų turi ir turės užtat sutikti kapitalistų persekiojimą ir lokautą.

Streiką užbaigti stengiasi politikieriai: Pennsylvanijos senatorius Penrose, McNichol ir kiti. Ar nuo tokių politikierių darbininkai ko gero gal laukti?

Vokietijos social-demokratai pastaromis pereitos savaitės dienomis vėl turėjo daugelyje vietų savo protesto susirinkimus ir demonstracijas.

Protestuoja prieš valdžios sumanymą link sutvarkymo rinkimų tvarkos, parentos neslaptu balsavimu, dagi su tarpininkyste. Tokia rinkimų tvarka socialistai nepasiganėdina ir reikalauja lygaus ir slapto balsavimo.

Susirinkimuose kalbėtojai nurodė, kaip Vokietijos valdžia skriaudžia visuomenės teises ir kaip atsilieka nuo kitų progresyviškų valstybių.

Tiktai Kolonijoje demonstrantai susirėmė su policija, kuri pradėjo šaudyti, bet pasveikinta akmenais turėjo nešdintis šalin.

Kadangi dėl tų protestų ir demonstracijų darbininkai išliko iš darbo, darbdaviai nusprendė uždarinti darbininkų vietas.

Jungtinių Valstybių kongreso pirmininkas arba taip vadinamas «speaker» Joe Cannon, kuris nuo daugelio metų viešpatavo kongrese ir vadinamas buvo despotu caru, galų gale krito. Plyšimas republikonų partijos pusiau: į progresyviškus ir atgaleiviškus republikonus, progresyviškieji, vadinami insurgentais, balsuodami išvien su demokratais didžiūma 13 balsų prašalino Joe Cannon'ą nuo speakerio vietos. Cannonizmas, kuriam pasidėkavojant kapitalistai įsiviešpatavo, tokiu būdu nupuočė.

Kas bus jo įpėdiniu dar nežinia. Daugelis smulkiųjų kapitalistų iš to Cannon'o puolimo labai džiaugiasi; nors ir paliko jį kontrolės komisijos nariu, vienok mano, kad prašalinus tokį taftinės politikos apginėją, kaip buvo Cannon, suvaržys šiek tiek stambųjų kapitalistų saualę.

Jungtinių Valstybių senatas užgyrė, kad darant 13 cenzusą (suskaitymą gyventojų), turi būti užrašoma kiekvieno tautystė ir kokia kalba kas kalba, bet taipgi ir rasa, prie kokios kas priklausoma.

Lietuviai privalo būtinai pasisakyti surašinėtojams, jog yra lietuviais, nors ir būtų ištautėjusiais ir kad priklauso kaukazinei rasai. Rods, rodosi, nieks iš lietuvių nepriskaitys savęs prie slavų, malajų ar mongolų, jei tik supras gerai, ko klausia surašinėtojas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieriaus, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

KENOSHA, WIS. Kovo 13 d. atsibuvo viešos prakalbos, parengtos per LSS. 58-tą kuopą. Pirmiausiai kalbėjo drg. Dručius apie balsavimą, nurodinėdamas, kaip darbininkai balsuodami už išnaudotojų republikonų, arba demokratų partijos pastatytus kandidatus, apkausto save retėžiais ir tt.. Temos prisilaikė neperblogai, tiktai tankiai atkartoj pirmiau sakytus žodžius, ko kalbėtojos privalo vengti. Antras kalbėjo drg. Varkala, iš kokių priežasčių atsiranda bedarbė ir kas kaltas prie jų atsiradimo. Šis išdėstė labai aiškiai, nenukripdamas nuo temos. Nors kalbėjo daugiau kaip valandą, bet dailiai surištais sakiniais užinteresavo kiekvieną klausytoją.

Po prakalbų buvo įvairūs užklausimai. Pirmas klausimas buvo pakeltas per tulą žmogelį šitoksai: «Kas turi daugiau mokslo bažnyčia, ar žmogus?» Drg. Varkala atsakė, kad bažnyčia (suprask tikėjimas) neturi jokio mokslo, bet yra paremta tik ant metų. Jeigu kas man sakytų,—jis sakė,—kad čia yra vilkas, bet aš jo nematydamas bijočiau, tai ištikro bučiau per daug kvailas.

Drg. Porvaneckas deklamavo eiles: «Turčius ir darbininkas».

Vėliaus užklausė: «Kokiu budu socialistai galės sulyginti žmones, nes ir Adomas su Jieva buvę dėl darbo sutverti?» Ant to klausimo, nieko neklausus atkirto viena senutė

duonių, kurie siurbdami darbininkų prakaitą—krautų sau milijonus. Neturėdamas tas žmogelis, ką besakyti, užbaigė savo «išvedimus», pratardamas į kalbėtoją Varkalą tais žodžiais: «Jei tu butum mokytas ir įgavęs mokslą, tai tu čia nekalbėtum, bet sėdėtum «ofise», nes mokytas žmogus névaziuos iš Chicagos». Tai mat kokių čia randasi...

Žmonių buvo susirinkę apie 60. Aukų surinkta dėl padengimo lėšų \$1.80. Į kuopą įsirašė du nauji nariai. Beto reikia dar priminti, kad tuliems karštuoliam užsigeidus prisivienyti prie anglų Soc. Par., kuopa buvo apmirus, nes vieni norėjo prisivienyti, kiti ne, bet dabar perėjo ir kitiems tas noras. Jeigu nariai nepatingės pasidaruoti, tai kuopa pakils, nes narių skaičius auga. Ir augs, tik dirbkime visi iš vieno.

Barabošius.

NEW BRITAIN, CONN. Šiuomi noriu pasidalinti žinutėmis iš vietinio miestelio su visais draugais, «Kovos» skaitytojais, nes daugumas darbininkų teiraujasi per laiškus, kokios aplinkybės gyvenimo ir kaip darbai eina.

Šiuom laiku čion darbai kruta po truputi, bet naujai pribuvusiu sunku darbas gauti. Mokestys visai žemos, nes prastas darbininkas uždriba nuo \$1.00 iki \$1.50 per 10 val. darbo dienos. Mekanikai uždriba biskį daugiau, t. y. nuo \$2.00 iki \$2.50, darbo valandos tos pačios.

Tarpe darbininkų jokos vienybės (unijos) nėra, jeigu vienas darbininkas tampa prašalintas iš darbo, tai kitas džiaugiasi, ir jeigu vienas nenori dirbti už mažą kainą, tai kitas su pasididžiavimu stoja jo vieton ir dirba.

Darbai nėra labai sunkūs, nes daugiausia išdirba moldėzes ir kuferius.

Žodžiu sakant kaip visur, taip ir pas mus skurdo nestokuoja, nors miestelis yra gražus; gatvės medžiais išsodytos, bet vargšams darbininkams nėra laiko pasilinksinti, nė tyru oru pakvėpuoti.

K. S.

BRIGEPGRT, CONN. Kovo 13 dieną atsibuvo čia parengtos LSS. 41 kuopos prakalbos. Kalbėjo užkviestas iš Brooklyno drg. J. Šaltis, kuris gana nuodugnai išaiškino darbininkų padėjimą ir nurodė ko jiems reikia ir koku keliu jie eidami gali išsiliuosuoti iš alginės vergijos.

Publikos nedaug prisirinko, matomai, kad daug žmonių da įsitikėję į tamsybės burbulą, kuris svaigina jų smegenis, kad nežinotų kaip gyvena ir kas yra reikalinga, kad jieškoti geresnės ateities. Čia veikia nemažai ir mūsų patrijotai, pristeigusie tų tamsybės urvų: smuklių ir bažnyčių. Ir vienur ir kitur klaidina tamsius žmonelius, ištuštinant jų kišenių.

Po prakalbų buvo perskaityta atšišaukimas iš E. St. Louis, kad užprotestuoti prieš transportavimą atgal nekalti apšmeižtos merginos Uršulos Zokonaitės. Atsišaukta į susirinkusius, kad gelbėtų mergelę nuo budelių nagų. Patrijotai apleido svetainę, bet prijaučiantieji darbininkai suakavo \$6.75. Atitraukus persiuntimo lėšas \$6 65 likosi pasiūsti J. Simpsonui.

Striška, Klem. Rezgis po-\$1.00; N. Nežinskas, J. Jankauskas, F. Jonaitis po-\$0.50; J. Varnaitis 25c. Viso \$6.75.

Prie kuopos prisirašė 5 nauji draugai.

J. Burokas.

MINERSVILLE, PA. Tuo tarpu iš lietuvių judėjimo nieko įdomaus nepatėmytina. Beje rengiamos yra prakalbos ant balandžio 3 dienos. Rengia LSS. 15 kuopa.

Susitvėrė čia nauja teatrališka kuopelė po vradu «Griausmas», ir rengiasi pastatyti ant scenos komediją «Bomba».

Senoji «Gužučio» teatrališka draugystė irgi neapsileidžia ir rengiasi pastatyti ant scenos «Alkani Žmonės».

Beto, atgijo ir bažnytinis «Teatrališkas Ratelis», irgi žadąs etoti darban, kad neapsileisti progresistams. Žodžiu sakant pradėta tikrai lenktyniuotis tame atvejuje.

Organizuojasi nauja pašelpinė draugystė, kurios siekiu yra įsteigti knygyną ir rengti prelekcijas. Į viską tą žiurint, matosi, kad minersviliečiai nesnaudžia visai, bet kruta ir ištikrųjų linkėtina, kad visi geri sumanymai įsikunytų.

K. Arminas.

BINGHAMTON, N. Y. Šitame miestelyje nemažai randasi mūsų brolių lietuvių, bet nesmagu paminėti apie jų gyvenimą. Jokio pasidarbavimo visuomeniškam labai nesimato.

Antri metai, kaip gyvuoja čia LSS. 33 kuopa, bet ir jos nariai visiškai apsileidę. Prieš kelis mėnesius buvo sušauktas susirinkimas, kad apsvarstyti reikalus gyvesnio jos gyvavimo. Nutarta tankiau laikyti susirinkimai ir stipriau laikytis, bet po susirinkimo ir vėl laikas bėga, o draugai papras tai diena po dienos leidžia brangų laiką, nieko neveikdami. Liudna, kad ir jų daugumą rasi greičiausia susirinkime laikomame kas subatvakiris smuklėse, apguliusius ilgą sulaištytą raugalų stalą ir protą nuodijantįs svaigalais, o apie skaitymą knygų ar laikraščių mažai, galima sakyti, visai mažai kam rupi. Turbut darbininkai laukia, kuomet policijantai palkomis pradės mokyti, kas jiems reikalinga veikti, o tas laikas artinasi ir turės ateiti anksčiau ar vėliaus.

M. M.

NEWARK, N. J. Iš vietinių nuotikių lietuvių gyvenimo, šiuom tarpu nieko svarbesnio neatsitiko.

Sulošta «Paskutinė Banga». Statė vietinė LSS. XI kuopa. Vakarais atnešė keletą dalerių pelno, iš kurio 5 dol. likosi paskirta išleidimo «Moteris ir Socializmas» veikalo reikalams, kad greičiau sulaukti tą seniai laukiamąjį veikalą.

Prieš neseniai atsibuvo čia Rajono konferencija, kurioje atstovai iš 19 ir 52 kuopų savo susirėmimu, nepamatuotais užsiūpudinėjimas, prasivardžiavimais ir kaltinimais atmintyje nepripratusių prie panašių debatų paliko ilgai neišdildomą įspudį. Liudna, kad dėl nesusipratimo tarpu svėgė draugai, kurie, rodosi, negali būti priskaitomi prie nesusipratėlių, įsikarsčiąvę naikina tą vienybę, kuri privalo risti visus susiprantačius darbininkus. Daug kas būtų pasakyti, bet verčiau tylėti.

L. Dulcis.

LAIŠKAI | REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Meldžiu pataisyti tuos neaiškumus, kokie išskverbę kontroversijoj su p. A. Antonovu. «Kovos» N7 Redakcija patalpino tūlo draugo 60 kuopos pranešimą, kad A. Antonovas yra Sąjungos priešū ir pasakė, kad tai yra sekretoriaus L.S.S. 60 kuopos žodžiai. Aš, kaip 60 kp. fin. sekretorius, nieko apie p. A.A. nerašiau, vien tik reikalavau nuo administracijos, kad sulaikytų A. Antonovui siunčiamą «Kovą», nes jis neužsimoka į kuopą. Nežinau, gal kur kitur A. Antonov yra užsimokėjęs, bet ne 60 kuopoj. Užsimokėjęs tik iki rugpjūčio mėnesio, 1909 m. Taigi turėjan tiesą sulaikyti p. A. Antonovui «Kovą» kaip 60 kp. nariui, nors p. A. Antonovas «Kovos» N10 grūmoja už sulaikymą, Nieks nesulaikys, jeigu užsimokės.

L.S.S. 60 kp. Fin. Sekr. E. Almanavičiūtė.

Paaikškinimas: Nežinia, kodėl 60 kp. draugas S.B. rašė 60 kp. sekretoriaus vardu. Čia ir pasidarė nesusipratimas. Link p. A. A. užsimokėjimo centro knygos rodo, kad užsimokėjo iki lapkričio mėnesio, 1909 m.

II.

GERBIAMOJI REDAKCIJA:—

Meldžiu paaikškinši šį klausimą. Ar gali būti socialistas karštu parapijonu, rinkti pinigus bažnyčios pastatymui ir rūpintis panašiais reikalais.

Pagal socializmo principus toksai nėra socialistu, nes palaiško palaikančias darbininkų klesą verguvę ir prietarų tamsoj.

P. Pilkaunis.

Socialistas tokiomis reikalais nesirūpina; kas rūpinasi bažnyčių steigimu, tas negal da vadintis socialistu, negi susipratusių darbininku. dėlto kad palaiko verginimo įstaigas. Red.

Biblijografija.

«The Woman's Portion,» parašė Franklin H. Wentworth. Išleista Socialistų kooperatyviškos raštų leidimo draugijos, 15 Spruce St., New York. Puslapių 24. Kaina 10 centų.

«Kodėl streikus pralaimi? Kaip juos išlaimėti?» Angliškai parašė W. E. Trautman, vertė A. Baltrušaitis. Spauda ir turtu «Dilgėlių», 2304 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Puslapių 41. Kaina 10c.

«Allgemeine Litauische Rundschau,» Mėnesinis laikraštis einantis vokiečių kalba, pašvęstas prūsams-lietuviams, kaip ir supažindinimui vokiečių su lietuvių tautiška kultūra ir tautiškais jų darbais. Leidžiamas Tilžėj, J. Vanagaičio, sąsiuvas knyginio formato. Turinys turtingas. Kaina sąsiuvo 38 pfeningiai.

Kas da neskaitėte?

Jei nori darbininke praleist smagiai liūdnuos gavėnios vakarus, apdūmot kančias darbininkų žmonių, tai nusipirk knygą «BALTRAMIEJAUS NAKTĮ», o ten tikrai pažinsi kančias sūnauš žmogaus. Ten pamatysi it veidrodijje klastas kunigų ir didžturčių, o suprasi, kas yra tavo draugu, o kas priešū. Baltramiejaus Naktis tai parankiausias ir smagiausias skaitymas darbininkui žmogui.

Nelauk ilgai, bet tuojaus prisiųsk «Kovos» Administracijai 75 c. krasos ženkleliais arba Money Order, o tuoj apturėsi knygą su smagiais skaitymais. Adresuok štai kaip:

«KOVA», 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

PRANEŠIMAS.

Senei laukiamas veikalas «Moteris ir Socializmas» jau bus pradėtas spaudinti, už kelių mėnesių jau galėsime džiaugtis veikalu A. Bebelio.

D—gas J. Januškevičius iš Bayonne City, N. J. matydamas, jog draugai nepajiegia po biskį prenumeratos keliu sumokėti atsakančią sumą pinigų išleidimui minėto veikalas, išdrįso rizikuoti paskolindamas \$500.00, idant greičiau galėtų pasirodyti švietą tas, taip pageidaujamas spindulys šviesos. Todėl draugai, turite atminti, jog toji skola gula ant jusų visų, ją turėsite nevilkinančiai atiduoti. Už tai rinkit prenumeratą, kaip tik galite, nes jums daugumai dedant po biskutį, nesunku tas padaryti.

Norintieji rinkti prenumeratą minėtam veikalui, reikalaukite kvitarijušų iš «Kovos» administracijos.

«Kovos» adm. per J. Grinius.

Bucevas Pittsburg'e!

1 d. Balandžio (April), 1910 m., Turner Hall, 1005 Forbes St., Pittsburg, Pa., kalbės Vladimir Bucev tēmoje «Apie Rusijos Revoliuciją». Apart Bucevo kalbės visokiose tēmose lietuviškai, lenkiškai, žydiškai ir angliškai. Prasišės nuo 8 val. vakare. Įžanga 25c. Rezerviniai suolai 35c.

Kviečia Bucevo Konferencija.

DIDELĖS PRAKALBOS!

Parengtos LSS 15 kuopos 3 dieną balandžio 1910 m. 1:30 val. po pietų salėje: Opera House Minersville, Pa. Visi lietuviai ir lietuviškos užprašomi; išgirsti daug naudingų pamokimų.

Kalbėtojai bus E. Živatkauskas ir J. Kačergius. Įeiga vyrams 10c. Motėrimis ir merginoms dykai.

Komitetas.

Atydai 5-tos kuopos draugams.

Sekantį susirinkimą lakysim p. J. Skritulskio svetainėj. 26 Broad St.

Susirinkimas atsibus 3 dieną balandžio, nedėlioj 2 valandą po pietų, vieta randasi ant pirmų lubų.

Kuopos rašt. K. Senkus.

Susirinkimas Lawrence, Mass.

LSS 135 kuopos, kuris atsibus 25 d. kovo (March) 1910 m. 7 val. vakare, po Nr. 165 West Str., ten kur praeitas atsibuvo. Draugai! Meldžiu visus neatbutinai atsilankyti, nes turim svarstyt daug reikalų. Taipgi nepamirškite ir sykiu atsivesti ir draugus, kurie nori prigulėti prie kuopelės.

Turime džiaugtis, jyg mēs per pardžią šių 1910 m. turime 9 naujus draugus. Tad karščiau prie darbo.

Kuopos sek. P. A. Jatuliavičius.

LSS 81 kuopos susirinkimai atsibūna kožno mėnesio paskutinę subatą, prasidedant nuo 7 valandos vakare, Setlenent Hall svetainėje, kampas Noble ir August gatvių, Chicago, Ill.

Organizatorius V. Pačkauskas.

Susirinkimas.

Norwood, Mass. LSS 133 kuopos atsibus susirinkimas 27 d. kovo nedėlioj 3 val. po pietų, Vokiečių svetainėj, Vilson gatvės Nurwood, Mass.

Sekr. P. J. Babilas

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P. A.

Prėmimo { Iki 10 1/2 ryto. Nuo 2 iki 3 P. M.
valandos: } Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

NAUJAS KATALOGAS

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisiųstas ant pareikalavimo kuris prisiųs 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriškų Krutantių paveikslų mašinas, magiškas lempas, štukas, visokių gantų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisiųsime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardavinejimi mus tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Bell Phone 2477 Keystone 240.

ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arielkos, vyno, likerio, vietinių ir iš užsienio. Alus buteliukuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandenų.

Kalbama lietuviškai, lenkiškai, ruskai ir angliskai.

2728 E. Allegheny Av., Philadelphia

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S. W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

Yra tai geriausia UŽEIGA lietuviams.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? Ar slenka plaukai? Ar galva plika? Ar ant veido yra papuškai? Ar norite gauti rožą, kaip išgydyti ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Pleiškenų tai yra ženklai, kad galva pavėslė plika už kelių mėnesių jeigu nesigydyti. Mūsų firma yra teisingiausia. Galite gauti visokių gyduolių. Turime apie pusę milijono laiškų su padėkayomėmis nuo žmonių visokių tautybių. Rašyk pas:

Prof. J. M. Brundza, & Co, 990 Broadway & So. 8th St., Brooklyn, N. Y.

17 AKMENAIŠ "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

575

Asuoke užsakmas ir užstatomas, vyrams ar moterims Auksu dengtas, gvarantuo tas 20 metų. Lukštai abipusiu uždaru gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelio ir per nuolat keliančius. Pasiųsime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrą per C. O. D., jei džiame išsagzeminuoti ir užmokėti tik \$5 75 ekspreui. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atminti, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau sulutų pirkti iškalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato pakuotą retėžėlių su briliuku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

EDWIN M. SIPE
PLUMBERIS ir PECIU INŽINIERIUS
2712 E. Allegheny Ave., Phil'a

Mano darbas gali bti matomas naujoje svetainėje ant E. Allegheny Ave.

Pirmutinis ir Seniausias Lietuvių "DILGĖLĖS" Juokų ir Satyros Laikraštis

Su juokdariais, original'škais paveikslais, einas penktus metus (nuo 1906 m) Per ketverius metus "DILGĖLĖS" telp bujojo, kad dvigubai pasistorino ir pasilgino, o dabar, ant penktų metų amžiaus, daugiau kaip dvigubai pasitankino: buvo mėnesinė, dabar—DVISAVAITINĖS, t. y. leidžiamos kas dvi nedėli. Telp padidėjuose ir tankiose "DILGĖLĖSE" telpa jau ne tik daugybė juokų, pajuokų ir paveikslų, bet ir visokių naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, mokslo ir dailės. "DILGĖLĖS" užstoja skriaudžiamuosius, bet dilgina visų paiklojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgantė ir nepikta. Prenumerata: metams 1 doleris į visas šalis, pusei metų 60c. Užsirašyk tuojaus. Rašyk šiuo "D." leidėjų adriau: :: :: :: :: :: :: :: ::

Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue PITTSBURG, :: PA.

"VISUOMENĖ"

Eina sykį į mėnesį. Statosi sau tikslu suspiesti apie save susipratusius arba tebesusiprantančius nuoseklaus visuomenės demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiškinti įvykstančias mūsų gyvenime permainas, išsidirbti bendrą jiems visuomeniniai-kultūrinio darbavimosi būdą.

Kaina: metams 3 rub., pusmečiui 1 rb. 55 kap., 3 m. 80 kap.. Atskiras numeris 30 kap.

UŽSIENIUOSE: metams 4 rub., pusei metų 2 rb., 3 mėn. 1 rub. 20 kap.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Vilnius: Užupio (Zarečnaja) g. 16 b. 26.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoj. Su geriausiais paveikslais ir tinkantioms revoliucionieriškoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiszkeliai ir popieriai atspausti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaudami adresuokite:
'Kovos' Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

- Kas sanvaite saugok šita sanrašą:**
- 1 PavasarisSocijalizmo
 - 2 Paryžiaus komuna
 - 3 Caro kėlonė į Sibiriją
 - 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
 - 5 Sunku keliauti su Teisybe
 - 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
 - 7 Darbininkų pažanga
 - 8 Rusijos karė su Japonija
 - 9 Marselietė
 - 10 Internacijonalas
 - 11 Ant barikadų
 - 12 Raudonas Vėlukas
 - 13 Dievaltis Kapitalistai
 - 14 Tikėjimo palaikytojai
 - 15 Trys viespačiai ant bombos
 - 16 Darbininkai ir ponas.
 - 17 Kapitalizmas ir jo auka.
 - 18 Dabartinė draugijos progresas.
 - 19 Nukryžliavotas gauna tulžį
 - 20 Kapitalas ir jo augintinis ponas
 - 21 Be darbo ir duonos
 - 22 Labdarystė kapitalistų
 - 23 Salin is Prancūzijos
 - 24 Dėdė Samas
- Tik ką atspausdinti nauji atviri laiszkeliai ant geros popieros ir puikiom spalvom.
1. «Moteris ir Socijalizmas»
 2. Da vienas smugis.
 3. Teismas be teisių.
 4. Lietuvos senovės karžygiai.
- Šie visi paveikslėliai nereikalauja aiškino, kas jie yra, nes jie patys už save šneka. Prekluoja visl keturi sykiu tik 10 c.; daugiau imantiems ant karto nuleidžiamas didelis nuošimtis.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphiajoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki Angliškos kalbos, tai pats žinai, jog esi kaip nebylys.

Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori gali gerai ir lengvai išmokti DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirasys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikalbina, prisunčiant \$2,00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščiu: "LIETUVA", VIENYBE" arba "KOVA" per metus; telp-pat garsiają didelę knygą versta iš prancūzų kalbos "BALTRAMIEJAUS NAKT", kurios prekė 75c. ir telp-pat "GRAMATIKA—MOKYTOJU" angliškos kalbos. Kaip tik prisius 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaltosi nuo dienos užsirasymo. Duodu dovanas, kad laikraščiu skaitytojai daugintų ir lietuvių, kaip ir svetimaučiai turėtų gramatiką, išmokyti angliską kalbą.

Pinigus siųskite per Money Order.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Telpat kiekvienam pasiunčiu savo Didelį Katalogą, visokių ir naujausių Lietuviškų knygų. Atsiųsk 2c. markę.